

КАРЛОС ФУЕНТЕС НА МОРСКАТА ЗМИОРКА

Превод от испански: Райна Стефанова, 1982

chitanka.info

На Хулио Кортасар

Подофицерът, облечен в бяло, протегна ръце към нея. Исабел се изчерви при докосването на косъмчетата по ръката на младия и сериозен англичанин, който я посрещна с „добре дошли“. Моторната лодка потегли с тихо боботене. Исабел седна на влажната пейка с брезент, видя как осветеният център на Акапулко се отдалечава и усети, че най-сетне пътешествието бе започнало. Притихнал залив се стелеше около белия параход. Среднощният бриз развя шалчето, което жената връзваше под брадичката си. Докато изминаваха късия път от вълнолома до кораба, закотвен в неосветеното огледало на тропическата нощ, Исабел си представи, че е изоставена сама на пристана при продавачите на съмнителни сладоледи, гребени от черупки на костенурка и пепелници от седефени миди. Но лицето ѝ остана все тъй безразлично, едва докосвано от солените пръски на пенестите вълни. Отвори чантата си, извади очилата и набързо прегледа документите за пътуването, неочаквано обзета от страх, че ги е загубила завинаги, но и с непознатия до този момент стремеж това безпокойство да я отърве от спомена, който оставаше на брега, вече далечен, с мигащи светлини. Паспорт. Исабел Валиес. Бяла. Родена на 14 февруари 1926 година. Особени белези няма. Издаден в Мексико, Федерален департамент. Затвори го и потърси билета. Моторен кораб „Родезия“. Отплува на 27 юли 1963 г. от Акапулко за Балбоа, Колон, Тринидад, Барбадос, Маями и Саутхамптън. Имаше нужда от тази дълбока и свободна въздишка. За сетен път очите ѝ се отпавиха към брега. Полюшвайки се, лодката спря до стълбичката от дясната страна на кораба и подофицерът отново ѝ подаде ръце. Исабел си свали очилата, пусна ги в чантата и преди да стъпи на стълбичката, разтри с пръсти носа си и решително избегна съприкосновението с младия офицер.

— Четиридесетгодишна, не особено красива; как ще я наречеш?

— Dowdy, I guess.^[1]

— Не, не е такава. Има друга дума, означава нещо като излязла от модата елегантност — сещаш ли се?

— Добре де, нали няма да я сложиш на моята маса.

— Разбира се, че не, Джек. Вече те познавам. В никакъв случай.

— Добре, мисля, че в това да си главен камериер винаги има нещо подозрително.

— Няма нищо общо с подозренията, Джек. Свързано е с добре известни факти.

— Продължавай да се усмихваш, глупако, накрая ще взема да ти дам хубав бакшиш.

— Какво? Хайде изчезвай. Аз си знам мястото, ти също трябва да знаеш твоето.

— Искам само да бъде по-демократичен, Били. Помисли, че за пръв път след осем курса на „Родезия“ като камериер мога да си платя билет за първа класа и да ви карам да страдате, както преди пътниците ми причиняваха мъки на мен.

— Стой си тогава на мястото, а аз — на моето.

— Къде ще я сложиш?

— Чакай да видя. На някоя маса с хора на нейната възраст. Не зная дали говори английски. Все едно. Може да я сложа на маса за двама, с оная другата стара мома. Може пък да им е забавно заедно. Да, двадесет и трета маса. С мисис Дженкинс.

— Разбираш ми сърцето, Били.

— Изчезвай оттук, палячо такъв.

— И да се скараш на Лавджой. Кажу му, че когато поръчвам сутрешния си чай, искам истински чай, топъл чай, а не водата, с която долу мият съдовете.

— Хайде! Ще те видя пак на палубата на екипажа, Джек.

— You jolly well won't.^[2]

Камериерът Лавджой ѝ даде ключовете и Исабел започна да разопакова багажа си. Спря с някакво тъжно усещане: апартаментът, магазинът, Марилу, леля Аделаида, обедите в Санборнс. Меланхолията я накара да седне на леглото и да се загледа вяло в двата разтворени куфара. Надигна се и излезе от каютата. Почти всички пасажери бяха слезли да разгледат Акапулко и нямаше да се върнат преди три

сутринта. „Родезия“ щеше да вдигне котва в четири часа. Исабел използва времето, за да обиколи пустите салони, без да си дава сметка все още за новостта наоколо ѝ или може би усещайки я, но с желанието да не мисли за екзотичната обстановка, която ѝ предлагаше този плаващ свят, самостоятелен, подчинен на закони, напълно различни от тези, които регулират поведението в неподвижните градове. В действителност залите не представляваха нищо друго, освен подражание на британското схващане за удобство, а home away from home^[3], но басмените пердета, дълбоките кресла, картините с морски сцени, канапетата, облечени с щампирано холандско платно, и облицовката от червено дърво започнаха да се превръщат за Исабел в белези на нещо непознато и ослепително. Отвори една стъклена врата, излезе на Promenade Deck^[4] и за първи път доби представа за мириса на един кораб, за своеобразната смесица на дъх от катран и боя, мокри въжета и смазани панти, който разкрива за обонянието дръзката необичайност на морския живот. Басейнът, покрит с мрежа от влакнести въжета, напомняше на грамадна примка, осветена от лампите в мозайката; а останалата по дъното морска вода бе замряла и неподвижна и излъчваше остър солен мирис, който Исабел вдъхна, без все още да е сигурна, че първият повей на новия живот нахлува в ноздрите ѝ и я принуждава, против нейната воля, с уплаха да признае самотата си.

Ритмичен шум я привлече към носа на кораба. Там, както от терасата, оградена с бели тръби, видя как младежите от вахта свиреха на акордеон и пиеха бира: голи до кръста, боси, с тесни ленени панталони, те тананикаха стара шотландска песен, със силни въздишки, притворили очи от романтичната мелодия, която неусетно се превръщаше в пресеклива, бърза и безцелна пародия от весели лица, хитри погледи и кълчения под акомпанимента на звуците, издавани от крака, ръце и устни.

Исабел се усмихна и обърна гръб на буйната група.

Когато се приближи до бара в съседство с басейна, тя се поколеба.

Влезе и седна на една маса, покрита с вълнен плат. Очите ѝ заблестяха и тя приглади гънките на полата си, щом червенокосият барман изникна иззад бара, намигна ѝ и я запита:

— What is your ladyship's pleasure?^[5]

Исабел склочи ръце. Усети, че са влажни. Тайно ги прекара по покривката. Изкуствената ѝ усмивка прикриваше нервното ѝ и объркано усилие да се чувства удобно, като на познато място, заобиколена от познати. Искаше да избегне контакта с този мъж, който се приближаваше към нея с морковено кадифена глава, лишен изненадващо, смешно и ужасно от вежди, така че широката плоскост на челото му, белязано от сини лунички, стигаше чак до миглите. Мудността, с която барманът се приближаваше към нея, сякаш по този начин искаше да подчертае присъствието ѝ, пречеше на Исабел да си спомни името на някое питие и в същото време я навеждаше на мисълта, че никога не си бе поръчвала алкохол в бар. А човекът морков се приближаваше безпощадно и сигурно, за да изпълни едно често повтаряно задължение, но оголените очи, зениците с впръскана в тях злъч подушваха слабостта, смущението, избилата от притеснение пот на дамата, облечена в плетена блуза с къси ръкави и пола на шотландски карета, която потриваше едната си ръка във вълнената покривка на масата, а другата — във вълнения плат на скута си, преди отново да стисне влажните си длани и да изкрещи с невъздържан, нервен глас:

— Whisky soda... Without glass...^[6]

Барманът погледна учудено: с учудването на професионално засегнат човек. Тялото му застина в положението, в което го изненада заповедта на Исабел, и той отпусна рамене, поразен в изпълнение на дълга си от острия вик, издаден от тази склонена глава. Замижа, сразен в предишната си сигурност от тази нечувана досега молба:

— P'raps her ladyship would like a silver goblet... Glass is so common, after all...^[7]

Огнената глава се разтърси в бурен смях, със сбръчкана и луничава гримаса. Барманът вдигна салфетката към лицето си и с нея задуши пресекливия си кикот.

— Sans glace, s'il voul plaît...^[8] — повтори Исабел, без да поглежда бармана. — От леда ме боли гърлото.

Зачервеният човек се подаде иззад салфетката.

— О, госпожата е францужойка?

— Не, не... мексиканка...

— Казвам се Ланселот и се надявам да ви обслужа, както ви се полага. Препоръчвам ви едно Southerly Buster: това е най-доброто

против ангина и стига да се спазят пропорциите на сместа, алкохолът минава направо в кръвта. Ланселот, знаете, нали? За господата от кръглата маса.

Поклони се пред Исабел, бързо се завъртя на 180 градуса със свити колене и тананикайки, мина на четири крака под бара.

Сърцето на Исабел биеше силно. Остана да седи със сведен поглед, прикован в някаква неопределена точка на покривката.

— Искате ли да сложа някоя плоча? — попита Ланселот.

Исабел чу изливането на някаква гъста течност, църкането на изстискан лимон, свистенето на бутилка за сифон, професионалното, почти виртуозно разбъркване на сместа. Поклати утвърдително глава. Въздишката на Ланселот:

— Малшанс. Не можах да сляза на брега. Вие оттук ли сте?

Исабел поклати отрицателно глава. Ланселот постави една стара и издраскана плоча. „Doing the Lambeth Walk“.^[9] Исабел се усмихна, вдигна поглед и го насочи към бармана; изкрещя, закри очи с ръцете си, после ги сложи върху гърдите си при вида на физиономията на Ланселот с нова маска, чиито черти — разкривени и удължени — образуваха безформена маса с остри зъби и рибешки очи... Стана, катурна стола и се завтече навън, без да обръща внимание на виковете:

— Milady! Look here! Milady! Shall I have it sent to your cabin?^[10]

Спиртосаният морков изтръгна, сякаш това беше качулката на някой инквизитор, прозрачния чорап от лицето си. Сви рамене и смукна със сламката от виолетовата течност.

Исабел се спря в коридора — без дъх, без да знае накъде да тръгне, объркана от номерацията на палубите и коридорите, и чак когато усети свежестта на възглавницата и бръмченето на вентилатора в своята каюта, се разплака и започна тихичко да повтаря имената, които щяха да я успокоят, имената на близките неща, на познатите, дето не я бяха предупредили, не й бяха попречили да се впусне в тази авантюра. И умората, и страхът, и тъгата я залюляха, приспаха я и я накараха да се откаже от идеята да грабне куфарите си и още същата нощ да се върне на сушата.

— Какво чувстваш, като напусна палубата на екипажа, Джеки boy?

— Повече самоуважение, жалък нещастнико Лавджой. Мога да се оплача на капитана.

— Само се опитай да ни изложиш. Наказанието ти е известно. Нали?

— Какво? Ще ме причакате в някоя тъмна уличка в Панама и ще ме биете, докато помоля за милост ли? И мислите, че после ще си мълча чисто по мъжки?

— Горе-долу това е. Ако не решим да ти обръснем червените къдрици а ла Мънди Райс — Дейвис.

— Забравяш нещо много просто, жалък идиоте Лавджой.

— А, така ли?

— Ами така! При мен няма морални норми. Ще ви предам и всички ви ще натикам в затвора.

— Чувствителност, това е, което ти липсва. Не само на теб, а и на всички тези марионетки, teddy boys^[11], безделници, хора без принципи. Преди добрият моряк струваше колкото солта на морето. Дано да дойде нова война, та да станете хора.

— Кого лъжеш, драги Лавджой?

— Добре, Джеки, всичко е заради миналото. Много мило, че не си сред нас.

— Мило ли? Като бясно куче си, задето трябва да ми прислужваш.

— Не, Джеки boy, не, знаеш, че винаги съм те обичал. Доста хубави мигове сме прекарали заедно. Още имаше жълто около устата, когато се запознахме. Наистина ми липсваш. Не ми разправяй, че не си спомняш...

— Тихо, проскубан папагал такъв. Шантажът е много мръсно престъпление и се заплаща скъпо.

— Не, Джек, не ме разбираш. Работата е там, че ме е страх сам да върша някои неща. С тебе, както преди, се чувствам в безопасност. Хората са толкова небрежни. Помниш ли мисис Болдуин с нейните фалшиви бижута, които...?

— Сбогом, Лавджой. Утре да ми донесеш чая топъл. Това е заповед.

— Чакай, чакай. Знаеш ли, новодошлата, южноамериканката, която се качи в Акапулко...

— Не искам нищо да зная. Ти си най-отвратителната сирена на седемте морета, чудовищен, дърт, плешив, жалък Лавджой.

— Ама тя е толкова небрежна, Джеки boy. Със свещ търси нашата намеса. Слушай: девет хиляди долара в пътнически чекове, да си чувал подобно нещо? Сложени там, върху шкафчето в каютата, като че ли са марули. Зелени и свежи. Готови за салата.

— Лавджой, наивнико. Подписите на пътническия чек трябва да бъдат еднакво подписани отгоре и отдолу. Не пише ли така в упътването? Safer than money.^[12]

— Джеки, Джеки, спомни си, когато фалшифицирахме...

— Стига! Само да чуя още веднъж зловонното ти грачене, ще те наклеветя, кълна ти се, че ще отнеса оплакването чак до капитана. Разговаряш с джентълмен. А един джентълмен винаги запазва приличие, сатана, беззъб вампир, мръсен плешив ястреб...

— А? А! Джеки boy! Ясен си ми вече. О, Джеки, да, как ме развеселяваш. Нападките ти винаги са ми доставяли толкова радост, знаеш го, нали? Но сега това е без значение, Джек, спомняй си за мен в твоето царство, както е казал Барабас, а, Джеки?

— Горещ чай, Лавджой. Заповядвам. Лека нощ.

Както бе заспала, тя не разбра кога корабът отплува от Акапулко, а следващата утрин — най-обикновена за парахода, на който се повтаряха ежедневните церемонии още от Сидни — за Исабел бе спокойно необикновена. От клатушкането на „Родезия“ бурканчетата и дребните вещи по тоалетната масичка се плъзгаха и се блъскаха едни в други. Камериерът влезе, без да чука, докато тя още беше в леглото, каза: „Good morning; I’m Mr. Lovejoy, your cabin steward“^[13] и постави върху коленете ѝ поднос с димящ чай, а през това време тя прикриваше гърдите си със завивката, прокарваше ръка по косите си, балансираше подноса върху коленете си и мислеше, че чужденците решително не зачитат женската интимност. След като изпи чая, се изкъпа във ваната с гореща морска вода и като се видя гола в тази зеленикава и успокояваща течност, си припомни банята в интерната „Саградо Корасон“. Когато най-сетне слезе на палуба „С“, главният камериер се поклони, каза, че името му е Хигинс и че е на нейните услуги, отведе я

на маса за двама и я настани срещу една петдесетгодишна госпожа, която ядеше бъркани яйца.

Представи се като мисис Дженкинс и поклащайки увисналата си гуша, ѝ разказа, че била учителка в Лос Анджелис, че веднъж на три години имала възможност да прави по едно пътуване по море със спестяванията си, но тъй като ваканциите били през лятото, никога не можела да улучи изискания за параходите и за слънчевите острови сезон, който бил през зимата, а пък Исабел бе принудена да ѝ разкаже, че имаше магазин на улица „Ница“ в град Мексико, от който се отделяше за пръв път в живота си, и това беше нейното първо пътешествие в чужбина, макар че имаше една много работлива продавачка на име Марилу, която щеше да се грижи с голямо умение за търговията. Магазинът заслужаваше особени грижи, понеже с много труд му беше създала репутация и клиентела не само от стари приятели — нещо естествено, — роднини и познати от почтени семейства, пострадали от революцията, но и от новобогаташките, на които това магазинче осигуряваше с добър вкус всички дреболии; а и, разбира се, приятна работа беше да избереш едно преспание, да предложиш едни ръкавици от агнешка кожа, да завиеш някое копринено шалче...

Госпожа Дженкинс я прекъсна, за да я посъветва никога да не си поръчва английска закуска, тъй като сухият овес и сушената херинга, които поднасяха британците, можеха да се приемат само като средство за повръщане против препиване:

— Няма да повярвате колко ракия може да изпие човек, ако не го видите със собствените си очи. Вие не обичате ли да пиете? — Исабел се засмя и каза, че тя живее много скромно. И че независимо от новостта и възбудата от пътуването, тъгува за навиците си. Все пак приятно беше да се събудиш и да отидеш от апартамента — в който живееше заедно с леля си Аделаида — в магазина, да влезеш в него и безмълвно да работиш с Марилу, толкова млада и опитна, да пресечеш улицата и да обядваш всеки ден в Санборнс. Леля Аделаида я очакваше в седем, разправяха си стари семейни истории и споделяха какво бе станало през деня, а в осем часа хапваха по малко. В неделя ходеха на литургия, в четвъртък — на изповед, в петък — на причастие. А хубавото кино „Латино“ беше зад ъгъла. Хубаво беше.

Исабел поръча за закуска портокалов сок, пържени яйца и кафе. Мисис Дженкинс я срита под масата и ѝ каза да обърне внимание колко млади и хубави са келнерите.

— Един няма повече от двадесет и четири години и човек се пита каква е тази страна, която отрежда на своите младежи съдбата да сервират маси, вместо да ги изпрати в университета; с право загубиха всичките си колонии.

Исабел се готвеше да продължи своята история, но успя само да вдигне салфетката към устните си и хладно да погледне американката.

— Нямам навика да говоря за прислугата. Само да покажеш интерес към тях и веднага се приравняват с тебе.

Госпожа Дженкинс смръщи вежди и стана, казвайки, че ще отиде да вземе „своя вестник“:

— Шест обиколки на „Promenade Deck“ правят една миля. Човек трябва всеки ден да ходи, иначе ще му се затрудни храносмилането — сигурно. Good-bye, deary, ще се видим на обед.

Въпреки всичко Исабел отново се почувства защитена в компанията на внушителната госпожа, увита в плат, чиито щампи описваха идването на колонизаторите пуритани при скалата на Плимут, която сега се поклащаше към изхода на столовата, махаше с ръка за сбогом на всички сътрапезници и многократно повтаряше „deary“.

Усмихна се и бавно изпи кафето, с притворени очи. Слабите шумове в столовата — потракването на лъжичките в чашите, звънтенето на стъклените чаши, горещите струи димящ чай — я обгърнаха и най-сетне я убедиха, че е обкръжена от спокойствие, приличие и добър вкус, чувства, засилени от дългата и спокойна сутрин, прекарана в съзерцаване на Тихия океан от палубата, в пиене на чаша консоме, излегната на шезлонг, заслушана във валсовете на Лехар, изпълнявани от струнния квартет в големия салон, и загледана в качилите се преди нея пътници.

В един часа мина някакво момче, което чукаше по една маримба^[14], за да оповести обедата. Исабел слезе в столовата, разгъна салфетката и докато четеше менюто, си поигра с гердана от перли. Избра си шотландска съомга, ростбиф и сирене „Чедър“, без да

поглежда стегнатия келнер, очаквайки с известно напрежение неотменното и точно идване на госпожа Дженкинс.

— Hullo. My name's Harrison Beatle.^[15]

Исабел престана да изстиска лимона върху зачервеното парче и се озова срещу обгорял от слънцето мъж с позлатена коса, сресана на път и пригладена по черепа; видя изящния профил, тънките устни, сивите и усмихнати очи, които разчупваха церемониалността на малко скованата стойка; русият младеж бе дръпнал стола и очакваше знак от Исабел, за да седне.

— Навярно има някакво недоразумение — успя да смънка Исабел. — Тук сяда госпожа Дженкинс.

Мистър Харисън Бийтъл зае мястото, разгъна салфетката върху скута си и с бързо движение издърпа маншетите на ризата си на сини райета и разкопча бялото си ленено сако.

— Разместване. Случва се непрекъснато — каза той с усмивка, докато разглеждаше листа. — В тази столова главният камериер е нещо като Йехова. Открива сходните характери. Премахва несъответствията. Приемете го като шега: навярно вашата приятелка се е оплакала от вас, поискала е смяна...

— О, не може да бъде — каза сериозно Исабел на своя лош английски. — Та ние се разбирахме чудесно.

— Отдайте го тогава на това, че главният камериер знае всичко. Don't know what's becoming of these ships. Rotten serwice nowadays. Voy!^[16] Ще пийнете ли малко вино? Не? Също като на госпожата и половин бутилка „Шато Икем“.

Отново ѝ се усмихна. Исабел сведе поглед и набързо изяде съомгата.

— Suppose we ought to be properly introduced. Pity you didn't show up at the Capitain's gala the other night.^[17]

— Не, едва снощи се качих в Акапулко.

— О, латиноамериканка?

— Да, от Мексико сити.

— Харисън Бийтъл, Филадельфия.

— Исабел Валиес. Имам къща на улица „Хамбург“ 211. Госпожица Исабел Валиес.

— А, значи пътувате без опашка? Мислех, че латиноамериканците са много строги и винаги намират по някоя дама с

ментилия, за да придружава госпожиците. Не се притеснявайте. Keep an eye on you.^[18]

Исабел се усмихна и за втори път през този ден разказа историята на своя живот. От една кръгла маса за четирима сбръчканата ръка сякаш изсвири един акорд във въздуха и ѝ извика: „О-о, скъпа“; Исабел отново се усмихна, от което веднага се изчерви и продължи да разказва как леля Адела я бе убедила да си почине, след като петнадесет години бе ръководила магазина за подаръци; но сега ѝ беше мъчно за нейното хубавичко магазинче, цялото украсено в злато и в бяло, а от друга страна, ѝ беше чудно как тези дребни занимания — сметките и спестяванията — да поръчваш, да подреждаш и да продаваш шалчета, запалки и обикновени гerdани, чанти, гримове и малки луксозни предмети, можеха да запълват живота и да се превърнат в необходимост. Навярно причината за тази нейна привързаност бе, че след смъртта на баща ѝ и майка ѝ — Исабел още повече сведе погледа си — някои добри приятели на семейството я посъветваха да вложи в магазина всичко, което те ѝ оставиха; е, добре, малкото, което ѝ оставиха. Загорелият от слънцето мистър Харисън Бийтъл я изслуша, подпрял глава на ръката си, със замъглени от Benson & Hedges^[19] очи.

Верен на девиза, според който победата при Ватерло се дължи на тренировките по спортните площадки на Итън^[20], всеки английски пътнически параход наподобява грамадно плаващо състезателно поле, в което сякаш всички учреденски наредби тайно са обсъдени от една армия подофицери, натоварени с организацията на игрите, дългокраки госпожици в бели екипи, моряци в широки панталони и раирани фланелки и други лица, малко или много лишени от съзнанието за своето пародийно сходство с героите на Гилбърт и Съливан, за да бъде превърната в патент британската традиция на феърплей и посредством кръстоносни набези, като максимално се използва краткото пътуване, отредено от Провидението, да се втълпи на нещастните кореняци, че за пръв път влизат в контакт с Албион. Без съмнение спортният дух, установен по палубите на „Родезия“, изискваше описания, валидни за най-стриктните британски обществени места, но далеч от мисълта да бъдат приемани с пренебрежение; дали имаше един-едничък офицер

или пътник, който да не си дава сметка, едновременно съзнателно и гордо, че е пример за действия и държане, срещу които напразно, в продължение на сто години, се бяха притъпявали остриетата на мечовете на присмеха? Друга е тайната: англичанинът изгражда външно своя карикатурен образ и го показва пред хората, за да може вътрешно да се радва, под прикритието на обществените места, на разнообразен, таен, собствен и ексцентричен живот.

— Да се качим при игрите на крикет — щеше да каже мистър Харисън Бийтъл следобед, подходящо облечен с бял фланелен панталон и фланелка с тъмнозелени биета.

— Хайде да гледаме състезанието по плуване за деца — щеше да каже сутринта мистър Харисън Бийтъл, извънредно спортен, с бяла хавлиена риза.

— Не сте ли гледали как се танцува шотландски рил? — щеше да каже след това мистър Харисън Бийтъл, в син блейзър с герба на „Тринити колидж“, избродиран на гърдите, на влизане в танцувалния салон.

— Днес е борбата за първото място в шампионата по тенис на палубата — щеше да каже някоя друга сутрин мистър Харисън Бийтъл, с поло, къси панталони и червени чорапи.

— Довечера ще се проведат конните надбягвания в lounge^[21]. Аз съм за Оливър Туист и ви заповядвам от солидарност да заложите една лира за него. — Смокинг с тъмни ревери и лачени обувки.

Без много да се замисля, Исабел стигна до убеждението, че да ходи на различните състезания, дори и да не взема участие в тях, бе нейно естествено задължение на пътник от кораб под покровителството на знамето на Униън Джек. С господин Бийтъл до себе си, тя, неизменно облечена в обичайните си дрехи (блуза или пуловер в пастелни цветове, гердан от перли, плисирана пола от тергал, найлонови чорапи, ниски обувки — единствената отстъпка за ваканционния дух), обиколи всички палуби, качи се и слезе по всички стълбички, стопли всички столове, присъства на всички състезания на единадесеторките по крикет, получи леки ревматични болки на шията, гледайки турнирите по тенис, сетне стигна дотам, че взе да приветства с викове отбора на туристите по време на разгорещената му борба за въжето срещу отбора на екипажа, който, предварително предупреден, се оставяше да бъде изтеглен зад бялата черта.

— Горев главатата!

— Предайте се!

— Характерът ще реши победата.

— Срамота! Измерете отново двадесетте и два ярда между двата отбора!

— Господин Бийтъл играе като боулер на „Зелените“ от Шърудския лес.

— Хайде, мис Валиес, хванете партньора си през кръста и дръжте горе лявата си ръка.

— Хубав спорт.

— Хубава си! — й пошепна мистър Харисън Бийтъл, притискайки я до гърдите си след края на шотландските танци, когато до започването на концерта от стерео плочи в същия танцувален салон оставаше половин час.

Не се изчерви. Исабел вдигна ръка към бузата си, сякаш за да запази дъха на мистър Харисън Бийтъл; младият американец показваше блестящите си зъби и разглеждаше програмата за концерта: увертюри от Масне, Верди и Росини.

— Да прием ли чай преди концерта? — предложи мъжът.

Исабел се съгласи.

— Твърде много сте англичанин... казвам, за да бъдете американец — промълви тя, докато Харисън избираше пасти и ги нареждаше върху един поднос.

— Филадельфия. Мейн Лейн. Скрантън 64 — усмихна се Харисън и се нареди на опашката за чай.

Погледна Исабел с насмешка в очи. Схвана, че госпожицата не разбира нито един от намеците му.

— И голяма част от детството — в Лондон с родителите ми. Видях Гилгуд в „Хамлет“. Видях как Едуард се отказва от трона. Как Чембърлейн се завръща от Мюнхен със своя чадър и мокри документи. Видях Ана Нийгъл в хиляда филми за шейсетте славни години на Виктория. И Беатрис Лили да пее закачливи песни. И Джек Хобс да печели шампионата по крикет в Лордзе.

— Господине, Грейс беше и завинаги ще си остане най-големият играч на крикет, когато Англия е родила — каза, обръщайки се към него, един як господин с побелели мустаци, сресани към ноздрите.

— Хобс бе славата на Съри — намеси се друг господин, дребничък, отблъскващ и с грамаден транзистор под мишница, почесвайки бялата си брадичка.

— Местните величия на Съри не представляват интерес за нас, които живеем близо до Глостър — изрече високопарно господинът със сресаните мустаци.

— Бристол ли? — любопитства мъжът с брадичката.

— Блейкни — мустакатият вдигна гневно глава. — Forest of Dean. On the Severn!^[22] Истински разкош, господине.

— Това не трябва да бъде пречка, за да пийнем по нещо — изкашля се дребничкият човек и отвори своето портативно радио, за да покаже половин бутилка коняк, пъхната на мястото на батериите; извади я, отвори я и я поднесе на господина от Глочестър бързо и ловко; с поклащане на глава последният прие струята питие в чая и двамата избухнаха в смях.

— Довечера ще се видим в „Пул бар“, Томи — изръмжа онзи от Глочестър.

— Непременно, Чарли — отвърна другият от Съри и отново опакова бутилката си, като намигна на Исабел. — Ако не ти харесват крушите, не друсай дървото.

— Мислех, че се карат — каза Исабел полуусмихната. — Симпатични са!

— Приятелството е забранено! — рече Харисън с много сериозна физиономия. — Едната половина от англичаните са най-скромните хора на света, а другата — най-пропадналите.

Седнаха в салона за писане и засушукаха.

— Как познавате света, господин Бийтъл.

— Наричайте ме Хари. Като моите приятели, Исабел.

Исабел млъкна и се заслуша в един писец, скърцащ по твърдия син лист.

— Да... Да, Хари...

А останалите кашляха, прелистваха книги, надписваха пликове.

— Хари... Прекарах толкова добре с вас... Простете... Сигурно ви изглеждам много... много лековерна, както казваме в Мексико... Но... Но отначало си помислих, че ще бъда много самотна... или... че няма да има с кого да разменя една дума... нали знаете...

— Не, не разбирам. На мен също ми беше много приятна вашата компания. Мисля, че вие несправедливо се подценявате.

— Мислите ли? Наистина ли... мислите?

— Най-приятната жена на кораба, за мен. Благородство...

— Аз?

— Да, благородство и скромност. Много съм щастлив до вас, Исабел.

— Вие?

Исабел несъзнателно извади дантелената си кърпичка, пъхната между китката и кадифената каишка на часовника, избърса влажните си длани и бързо излезе от салона.

Тези сини сенки; не, не, не, нали винаги са ѝ казвали, че най-хубавото у нея са очите ѝ; не е нужно да им придава блясък; но може би малко черно на клепачите; къде ли е, боже мой, не е възможно да е загубила молива за вежди; защо ще забрави него, а ще вземе това смешно шишенце със сенки, което никога не употребява? Мистър Лавджой, мистър Лавджой, звънецът, не знае какво да прави, защо звъни и чака идването на мистър Лавджой — плешив и с голям нос, за да го помоли да се качи до магазина и да ѝ купи, ако обича, един молив за вежди, половин корона — задръжте остатъка; и ролките, дали косата ѝ ще стане навреме, не, влажна е, каква идиотка, да си измие главата два часа преди вечеря, във фризьорския салон винаги има много хора, трябва да си запазиш ред двадесет и четири часа предварително — ох, ох, поне парфюмът ѝ е хубав — „Ма Гриф“, много добре се купува в магазина, но вечерната рокля, дали Харисън ще я хареса — не, Хари, прощавай. Дали нямаше да е по-добре с малко деколте, кой знае, дрехите с гръцка кройка винаги са елегантни, това се знае, казват го всички дами, които идват в магазина — гръцка кройка; благодаря, господин Лавджой, да, точно такъв исках, благодаря, задръжте остатъка; можете да си вървите; не е ли попрекавила с фон дьо тена, казаха ѝ, че рапсаке не ѝ стои добре, че кожата ѝ била много хубава, естествена, ох, ох, пръстите ѝ са омацани с тъмнорозов грим, ай, ай, никога няма да се приготви, шишенцата се движат в ритъма на кораба, нищо не стои спокойно, кутията Клеепех пада на пода, течността за навлажняване на молива се разсипва от капачката върху скута ѝ, изцапва чорапите ѝ и тя трябва да стане, при което почти изкрещява, вдига ръце към бедрата си, но сега пък се омазва с лепкавия фон дьо

тен от пръстите; с викове, без да може да се овладее, драци по огледалото с мръсните си ръце, покривайки го със следи от пръсти, розови, с цвета на плът, докато накрая слага и двете си ръце върху огледалото и размазва всичко, хълщайки, изтръгва ролките, плачейки, помита с ръка всичко от неудобната и тясна масичка, помирисва смесицата от пръснати, празни и размазани чернила, парфюми, сенки, пудра, руж, увесва нос, съвзема се, поглежда се в замъгленото огледало, с бразди от сълзи по грима, отваря бурканчето с крем, с една книжна салфетка почиства следите, почервява от срам, взима самообръсначката, вдига ръка и леко се насапунива под мишниците, обръсва късите косъмчета, избърсва се с един влажен пешкир и иска да си сложи дезодорант — къде ли е? Да го потърси — най-напред под табуретката пред огледалото, после на колене из тясната каюта, да събере всички неща. Хари, Хари — няма да се приготвя навреме, няма да изглеждам добре, ох, Хари, Хари...

— Времето минава бързо. Преди четири дни вдигнахме котва от Акапулко, а утре ще пристигнем в Панама. Къде ще слизаш?

— В Маями. Оттам трябва да отлетя за Мексико. Така е според плановете, така...

— И може би никога вече няма да се срещнем.

— Хари, Хари...

— Всеки ще се завърне в своята страна. Задължения. Ангажименти. Ще забравим това пътешествие. И още нещо — няма да му отдаваме значение. Ще ни се струва, че е било сън.

— Не, Хари, това не.

— Тогава?

— Но аз зная толкова малко за вас... за теб...

— Харисън Бийтъл. Тридесет и седем години. Кълна се, макар да изглеждам по-млад. Роден във Филаделфия, Пенсилвания, САЩ. Католик. Републиканец. Гротън, Харвард и Кеймбридж. Къща с четиринадесет помещения в града. Една барака в резервата за лисици. Ценни предмети. Маслени картини от Сарджънт, Уистлър и Уинслоу Хоумър. Едно емджи, стар модел. Скромни: костюми при Братя Брукс. Порядъчни нрави. Обича кучетата и конете. Отдаден на майка си, очарователна шейсетгодишна вдовица, силен характер и отвратителна

памет. А ето и тъмната страна: десет часа на ден в кантората. Борсов агент. Доволна ли си?

— Аз... аз не... Живели сте по-приятно, казвам. Леля Аделаида казва, че по нейно време всичко е било с много блясък — празниците, хората, всичко. С мен вече не беше така. Ходех в училището „Сакрадо Корасон“ и след това, впрочем... младежите никога не са ме посещавали, но и аз никога не съм ги очаквала. Момичетата говореха за тези неща и аз си мислех, че това са чисти измислици. Но всичко бе хубаво, не е ли така? Не мисля, че моят живот е бил много по-различен от живота на останалите хора, разбирате ли ме... Хари... Хари...

Никога съмнението не бе изразявано с по-гореща сигурност, никога с подобни думи, никога с името на страха или на блаженството, с които имена можеше да бъде назован и слабият и вледенен гръбнак, чувствителен към точните върхове на пръстите, които галеха гърба й: голия й гръб, би могло да се каже, понеже такъв бе допирът на пръстите на Хари до бледосиния, закопчан на гърба вечерен тоалет на Исабел, обсипан с хиляди изгубени звездици; съмнение и сигурност, страх и блаженство — това бе студената пот, безобидна, усещана като нещо извън тялото, с усмивка, чужда до упорство на порядъка и предпазливостта; това бе топлият трепет, който разрушаваше, за да ги направи по-осезаеми, пулсиращите и топли вени, които се изкачваха с туптене, докато докоснеха кожата; това бе сухият и лепкав вкус на езика, притиснат до нежното и мехуресто небце. Беше умората на ръцете, положени върху раменете на Хари. Безжизнената тежест на краката по несъзнателния път през танцувалния салон, слабо осветен от сините разсеяни светлинки по тавана. Далечното пулсиране на музиката. Отсъствието на лицата, които се въртяха около нея, свенливо отпусната в ръцете на Хари; тя, която издаваше напред брадичка, за да докосне ревера на Хари, тя, която гушеше глава до врата на Хари и неговия дъх на лавандула. Исабел напразно потърси господина с белите мустаци, несимпатичното човече с посивялата брадичка, калифорнийската учителка в червен сатен, която се носеше, размахвайки пръсти, и шушнеша „о-хо“, русия младеж, който толкова пъти мина покрай тях, като я гледаше настойчиво и от време на време й намигаше, докато те с Хари се въртяха, с приливите и отливите на музиката, в ритъма на своите сърца.

— Ела, Исабел, да отидем на палубата.

— Хари, аз не трябва. Аз никога...

— По това време няма никой.

И флуоресциращата следа на кораба, топлата пяна в неподвижната нощ със своето залутано живачно вълнение увлече към витлото спомена за леля Аделаида и Марилу, за магазина на улица „Ница“ и апартамента на „Хамбург“, изтри ги и ги превърна в тънки ивици море, преди да ги откъсне, да ги изхвърли в мрака и да остави Исабел, изгубена, слаба, изпотена, със затворени очи, полуотворени устни и горещи сълзи, в ръцете на Харисън Бийтъл.

— Как беше сватбата, Джек?

— Романтична, Били, романтична като в стар филм на Филиз Кауърт.

— Но не поканиха никого, а?

— Не, само двамата, в една църква близо до Хилтън. А аз зяпах иззад една колона. Тези неща ме вълнуват.

— Карай по същество.

— Много искаш, а в замяна не даваш нищо. Спомни си, че вече не сме равни.

— Кога сме били? Вече ти казах, пак ще миеш клозети.

— А дотогава?

— Добре. Ще кажа на Ланселот да ти задели една бутилка „Гордън“.

— Това вече са думи на място, Били.

— Макар че маймуната и в коприна да се облече...

— Как го разбра? Да, беше облечена в бяла коприна, с було от много тънък муселин.

— За тебе се отнасяше, глупако.

— Били, you're a blooby bastard.^[23]

— Добре де, искаш ли бутилката или не?

— Бутилка ракия. В сравнение с тебе старият Скрудж беше самата невинност. Мога само да черпя приятелите си, докато се свърши бутилката. Мислиш ли, че това подхожда на тежестта ми на господин?

— Малко ме интересува. Казвай.

— Ами тя през цялото време беше много зачервена и плачеше. Мистър Бийтъл беше олицетворение на самото достойнство със синьото си сако и бял панталон, сякаш за да заслепи всички дами на Брайтън.

— Е, мистър Бийтъл е истински господин. Почти като англичанин е. Добро момче, ако питаш мене, и не ме е срам да го кажа. Само че изглежда много по-млад от нея.

— Нямах сърце ти, казвам ти. Какво ли знае един стар, изсъхнал гуцлер като теб за любовта?

— Ей, бих могъл да те науча на едно-две нещица за любовта, но първо ще трябва да ти избърша сополите. По мое време...

— Хайде, свършвай с праисторията и ме остави да си заслужи бутилката. Казвам ти, на излизане от църквата се разигра една сцена. Тя не искаше да си свали булото, той се запъна и ѝ го смъкна без много увещания. Тя се разплака, стисна булото и го целуна, а той — непреклонен като някой проклет дворецов пазач. Хубаво начало на медения месец.

— Не чу ли какво си казаха?

— Не, глупако, нали трябваше да стоя по-надалеч. И после отидоха пеша от църквата до хотела, в тая панамска жегга, в която като че внезапно си запокитен в ада. От потта роклята на госпожата се бе залепила като опашка на гърба ѝ. А той — все същият, като някой лорд. Щом влязоха в хотела, тя се захвана да изпраца телеграми, докато той сърбаше на бара „Плантърс Пънч“, а всички ония дребосъци, облечени с волани, танцуваха под звуците на барабана.

— Защо не направят още една сватба на борда? Би било много забавно. Виждал съм много сватби на кораби. Капитанът има пълномощия и разни други неща.

— Тя е католичка, нали? Църквата е достатъчна.

— Откъде знаеш?

— Лавджой видя паспорта и документите ѝ. По католичка от Дева Мария. Страхотна еретичка, натъпкана с лири, шилинги и пенсове.

— И ти сега чакаш друг да ти я сготви, а ти да я опиташ? А?

— Ох, Били! Пусни ми ухото! Ох, дърт проклетнико, тебе ще взема да опържа!

— Няма да ти дам, чуваш ли, Джек? Ще те държа под око, знам всичките ти хитрини; или ще оставиш двамата добри, благоприлични и влюбени хора на мира, или ще разбереш на какво е способен Били Хигинс и не забравяй, че преди да стана главен камериер, двадесет години съм бил в екипажа и знаа да удрям в корема. Така че върви си по живо, по здраво и дръж правия път, иначе ще узнаеш защо името Гуендолин Ерофи ми е татуирано на гърдите. — Мамка ти, морски разбойнико.

„Родезия“ вдигна котва от Балбоа, натоварен с леко пийнали пътници, нарамили разни дреболии и дантелени покривки от индийските магазини на „Авенида Централ“, изтощени от кабаретата, пълни със синкав дим и касиерки мулатки, възбудени от червено-черното въртене по зелените килими, зашеметени от мигащите гълтачи на монети, замаяни от тропическата музика на органи, които продължаваха в тръбовидни цветни дъги срещу кръгли стъклени пръчки; успокоени, че са оставили назад жълтите и виолетови сенки на схлупените селца на Каледония, рахитичните, разнебитени дървени замъци, населени от коремести негърки, които вечер въртяха сините си слънчобрани, и са минали към окосените ливади и солидните къщи по канала и вдишвайки, главозамаяни, тихоокеанския бриз, се изкачват по стълбичката на закотвения параход.

— Thanks for the tip!^[24] — извика им шофьорът на таксито и прибави на испански: — Тук нямаме пари, ама не ни и трябват.

Харисън Бийтъл предложи ръка на жена си. И след един час шлюзовете на Мирафлорес, залени от сиво-зеленикава вода, се отвориха, за да приемат тържественото минаване на парахода, теглен от двете механични мулета, които се влачеха в нощта по черните и омаслени релси. И осветената „Родезия“, обречена напред към утрото, навлезе в шлюзовете на Педро Мигел и вече в хоризонталната светлина на раждащия се тропик, премина стриктно през "Ел Корте де ла Кулебрам, напомнящ на бял кинжал, който отстрани гъстата и разкошна гора от мангле^[25] и бананови дървета, които при най-малката небрежност щяха отново да нахлуят в следата от инженерната мисъл.

Оловната светлина проникваше през люка, когато мистър Лавджой, камериерът, се наведе, за да свали чаршафите от одеялата и да ги разследва, душейки като овчарско куче, с присвити очи. Застанал на вратата на каютата, Джек се разсмя, скръстил ръце. Мистър Лавджой нервно се изправи и продължи да оправя леглото.

— Каютата ли ще сменят? — попита Джек.

— Да. Лично капитанът им предложи семейната каюта. — Мистър Лавджой се изкашля и изтърси одеялото. — Имаха късмет. Двойката, която я заемаше, слиза в Колон.

— Да, истинско щастие. — Джек се усмихна и изстреля с пръсти фаса си към плешивата глава на Лавджой.

Усмихната, с разперени ръце, Исабел се завъртя из семейната каюта, лека, подтикната от една мелодия, която безмълвните ѝ устни се опитваха да възпроизведат. Босите ѝ крака усещаха гъделичкането на килима, протегнатите ръце докосваха завесите. Спря, ухапала единия си пръст, усмихна се и на пръсти се втурна към шкафа, където Хари подреждаше ризите си.

— Хари, може ли на борда да се получават телеграми?

— Безжичен телеграф, мила — каза Хари, смръщил вежди.

Исабел го прегърна със сила, която продължаваше да я изненадва.

— Хари, представяш ли си каква физиономия ще направи леля Аделаида, когато разбере? Знаеш ли? Когато видях, че имам достатъчно спестявания, започнах да мисля за пътуване, уплаших се да тръгна сама и леля ми каза, че бих могла да се изложя на риска някой приличен петдесетгодишен господин да се влюби в мен. Сега ще се запознаеш с леля Аделаида. Мирише на нещо задушливо. За колко ли време стига до Мексико една телеграма?

— За няколко часа.

Хари подреждаше ризите в първото чекмедже: на една купчина всекидневните, а на друга — спортните.

— А Марилу! Ще се зарадва, да, но и ще ми завиди. Как идиотски ще ми завиди!

Младоженката се разсмя и смъкна ръцете си към кръста на Хари.

— Мила, ако не подредим багажа колкото може по-скоро, каютата ще заприлича на битпазар.

Хари се опита полека да се освободи от ръцете на Исабел, спря се, погали я.

— Да, да, после — Исабел сгуши глава на рамото на съпруга си. — Защото това е нов живот... любов моя. — Спря се, за да прецени тези две думи, повтори ги, без да ги изговаря, помръдвайки устни.

Хари се наведе и прокара ръка по ризите, сякаш за да им осигури почивка и ред:

— Можеш да използваш поличките в тоалетната за твоите неща. Няма да има нужда да се навеждаш. Да разделим помещението на половина. Американските кораби са по-просторни, но трябва да привикнем.

— Да, да, да — затананика Исабел, пусна Хари и отново затанцува.

— Сега тоалетните принадлежности — измърмори Хари, отправяйки се към вратата на банята, следван на пръсти от Исабел, скръстила ръце отпред, играейки си със сянката на стройния рус младеж, който си разкопчаваше ризата и недоверчиво гледаше към тънката мрежа на отдушника.

— Можеш да вземеш аптечката — прибави той, — аз ще използвам масичката до ваната. По-безопасно е за твоите шишенца. — Отвори аптечката и поклати утвърдително глава.

Исабел мушна ръка в разгърдената риза на Хари, погали гърдите му, докосна влагата под мишниците, опита се да одраска гърба му, накара го да доближат глави пред огледалото и двамата погледнаха отражението на долепените си лица.

— Аз не знаех, не знаех, не знаех — каза Исабел и дъхът ѝ замъти огледалото. — Мислех, че момичетата лъжат. Срамувах се да ги слушам. Подигравах ми се, защото се изчервявах. Затова млъквах, когато влезех някъде. Запушвах устата си с ръце. И не говорех повече. Знаеш ли? Понякога гледах снимките от моето детство, след това се поглеждах в огледалото и през ума ми минаваше, че нещо се е случило, че вече не съм същата, че са ми останали само лъскавата коса, големите очи, кожата... Но устните ми като че ли бяха изтънели и носът ми се бе изострил... Най-сетне се отдръпнах. Забравих. Не научих. Разбираш ли ме, Хари?

— Прескъпа Исабел.

Исабел вдигна очи и видя, че тя и Хари гледаха в огледалото Хари. Жената прокара длан по бузите на мъжа:

— Трябва да се избъръснеш за вечеря. Добре би изглеждал с брада. Ще бъде почти бяла, толкова си рус.

— Грещиш. Пониква ми червеникава — Хари издаде напред челюстта си.

— Много жени ли си обичал преди? — Исабел чертаеше въображаеми вълни по голата гръд на Хари.

— Точно колкото е било необходимо — усмихна се младият съпруг.

— Мен никой не ме е обичал преди, никой... — Исабел целуна гърдите с къдрави косъмчета, а Хари рязко се отдръпна.

— Стига, Исабел! Стига самосъжаления. Поболявам се от хората, които се оплакват.

Хари излезе от банята. Исабел за пръв път погледна себе си в огледалото, свали очилата си и докосна устните си.

— Ще трябва да се понаучиш — каза с твърд глас мистър Бийтъл от кабината. — Знаех си, че в тропиците характерът се изражда. Сигурно не съм прочел внимателно Конрад.

— В тропиците... — повтори Исабел, без да успее да се погледне отново в огледалото. — Не, височината на град Мексико... Харисън, за втори път ме укоряваш, откакто се оженихме вчера...

Отвърна ѝ шум от отваряне и затваряне на кутии, дърпане на завеси, последван от дълга тишина. Исабел почака. Хари се изкашля.

— Исабел.

— Да.

— Извини ме, ако съм малко рязък. Бях възпитан строго. Но и ти също. Това най-вече ме привлече към теб. Твоята скромност и благоразумие. Само че си малко безхарактерна. Сега си моя жена и никога вече не трябва да се самосъжаляваш. Ясно ли е? Няма да търпя такова нещо. Съжалявам, но няма да го търпя. Съпругата на Харисън Бийтъл трябва да гледа света гордо, с вдигната глава, Исабел. Казвам ти всичко това, защото те обичам, Исабел. Прелестна Исабел.

Стиснала очилата с влажните си ръце, Исабел излезе тичешком от банята, хвърли се в прегръдките на Хари и заплака с благодарност, в която при всяко приглушено хлипане се сливаха физическите ласки в

тъмнината на каютата и милувките на душата, които, както през първата нощ, освобождаваха от греховния знак този неудържим трепет, тази тайно желана и неохотна влага и като завивките, внимателно отмятани от Хари в мрака, предлагаха свежест и задържаха топлота, защото в далечните представи на Исабел ръцете на Хари докосваха едновременно едно тяло и един дух. Значи това беше благословената любов, духовното единение, закриляната от тайнството плът. Напразно търси думи на благодарност. Напразно съчини още една телеграма до леля Аделаида, като я успокояваше, обясняваше ѝ, че е обичана — как да го каже? — както навярно са се обичали родителите ѝ, по същия начин. И тези мисли ѝ донасяха нежно успокоение, обгръщаха я в ярка светлина, със съзнанието, че друга сила, една обратна вълна от забравените още през юношеските години мечти, я хвърляше под черните вълни и я давеше, но в същото време ѝ давеше право да прошепне: — Щастлива съм, щастлива съм.

Исабел погледна часовника си, когато дългият понтонен мост се вдигна, за да пропусне „Родезия“. Корабът бавно навлезе в пристанищния залив на Вилемстад. Исабел си даде сметка, че отброяването на хода на дните бе спряло. До нея Хари се подпираше с лакти на избелялото дървено перило и гледаше как преминават върховете на холандските покриви на столицата на Кюрасао^[26], високите, почти отвесни покриви с два наклона, пренесени от Харлем, Гуда и Утрехт^[27], на този карибски остров, равен и горещ, по чийто слънчев небосвод преминаваха проникващите навсякъде облаци дим от рафинериите. Исабел го попита за датата и Хари, с много разсеян поглед, ѝ отвърна, че е неделя. Тя се засмя: вчера също ѝ бе казал, че е неделя и затова не бе погледнала часовника и чак сега разбираше, че всички дни приличаха на празник и че от Панама насам не бе обръщала внимание на часовника календар, който показваше часа, деня и месеца и чиято точност бе доказана от работното време на магазина на улица „Ница“. Преди неточността можеше да ѝ докара някоя глоба: понечи да обясни това на Хари, но се спря усмихната, той, бедничкият, имаше такава живописна представа за живота в Мексико — липсата на характер у хората от тропика, неомъжените момичета, придружавани от компаньонки с ментилия, неточността, земята на

бъдещето, невинността... Погали го по ръката и двамата продължиха да гледат бавното преминаване на сградите, тесни, с високи покриви от плочи и фасади в убити цветове, често увенчани със стари гербове. Бяха навлезли в пристанището и Исабел погледна към задната част на кораба, за да види как отново ще се задвижи целият, от край до край, старият мост с масивни понтони, докато на двата бряга се трупаше върволица от автомобили, автобуси, велосипеди и пешеходци. Чу се остро изсвирване, когато мостът пак докосна топлата кожа на паважа и шумът на мотори, клаксони, гласове и звънци се възобнови, сякаш тържественото преминаване на „Родезия“ бе наложило кратък отдих в живота на Кюрасао, сякаш, като се плъзгаше по спокойните води на залива и тихо ги цепеше, без да образува почти никакви вълни, белият кораб бе предизвикал чудотворното възхищение, унищожавано от всекидневието. Без да мисли за това, Исабел почувства отдалеч възхищението на тълпата от беззъби негърки и невъздържани стройни негри, потни венецуелци, студени чистоплътни холандци, лошо обръснати испанци и жени мелеси — разпасани, с отпуснати гърди и стегнати бедра, — които гледаха бавния и спокоен ход на парахода и накрая, сред знойните пристанищни улици, го обгърнаха с разноезичните си крясъци, тананикания и настойчиво предлагане на банани и тропически пъпеша, сладки картофи и кокосови орехи, домати и портокали, плодове от манго и манга^[28], паргос и корбиняс^[29], подредени надлъж по кейовете, продавани и от закотвени край брега лодки с покриви от зебло. Негрите, излегнати сред дълбоките сенки на корабите, използваша за дългите си следобедни почивки възглавници от касетки, пълни с дъхави плодове, и мърмореха заповедите си на отдалечените мудни негърки, с движения като от забавени кадри, които крещяха на възможните клиенти имената на стоките и се редуваха в тежката работа, като от време на време си поемаха дъх, за да сплетат с мъка късите си къдрави коси или да завържат на главите си черни и влажни от пот забрадки. Но неспокойствието на плуващия пазар, както и северната яснота на Хелфриплейн с губернаторските си къщи и статуята на кралица Вилхелма върху пиедестал в стил рококо, за Исабел, която ги обхождаше заедно с Хари, не контрастираха нито помежду си, нито пък с нейния минал живот, а просто бяха продължение на усещането за времето, спряло в часовника ѝ: неподвижното и забързано време на

един раждащ се, открит живот, който сякаш заличаваше завинаги действителността на нейното предишно съществуване. Изправеният гръб и младежката походка на Хари насреща ѝ, когато влизаха в Койкенстраат и вдъхваха аромата на тропическото кафе, бяха доказателство за този нов живот, в който ценностите, научени и възприети в продължение на всичките нейни години, изненадващо се сливаха с удоволствията от предварително забраненото и отхвърленото. Проследи с поглед движенията на съпруга си, видя го да се спира пред едно кафене на открито, да избира маса, да дърпа един стол и да чака тя да се приближи: Исабел спря с насълзени очи и гърлото ѝ неволно се сви. Този красив мъж със сиви очи, в които достойнството бе овладяло веселостта, този русокос младеж със стиснати устни беше нейният мъж с дълги сръчни ръце...

Докато пиеха капучиното, Исабел разказа на Хари, че това пътуване я карало да си припомня игрите от нейното детство, преди смъртта на родителите ѝ, когато всички живеели в една голяма къща, близо до „Тиволи дел Елисео“. На тавана в тази къща беше останал, още от времето на бащиното ѝ детство, нещо като гимнастически салон и братовчедите се събираха там през съботните следобеди. Момчетата използваша лостовете и халките, гредите и един голям обезглавен кожен кон за прескоци. Момичетата играеха мексикански игри, съвсем различни, винаги илюстрирани с поетични думи: Доня Бланка е затворена зад златни и сребърни решетки. Ще ступим една пръчка, за да видим Доня Бланка. Исабел повтори спомените си, припявайки:

*На змиорката, морската змиорка — морето,
откъде се минава ли — ето!*

Хари наведе глава и я помоли да повтори последния припев. Исабел запя, а през това време той превеждаше със склучени ръце и поглед, отправен към отвесния небесен простор на острова.

— The snakes of the sea. Quite. The sea-snakes. Oh, God.^[30]

И беззвучно се засмя. Плати сметката. Исабел посочи един магазин, чиято табела „Моки Джоб“ съобщаваше, че там се поправят часовници и бижута. Хвана с лявата си ръка китката на дясната и му

припомни, че нейният часовник бе повреден. Влязоха в магазина. Бижутерът, стар червендалест холандец с увиснали бузи, огледа часовника, отвори го и почовърка зъбните колелца, преди да го върне на Исабел. Жената си сложи очилата и започна да рови в чантата си.

— Колко струва? — попита. — Мога ли да ви платя в долари? Струва ми се, че нося само пътнически чекове.

— Един долар — съгласи се бижутерът.

Хари извади една банкнота и я постави върху тезгяха. Исабел остана с отворената чекова книжка в ръка, смутена, зачервена и накрая се засмя.

— Благодаря. Пак заповядайте.

— Извинявай — промълви Исабел. — Това е, защото винаги сама съм плащала. Забравих, Хари.

— Не се тревожи, скъпа. Ще свикнеш с брака. Кажки как е понататък твоята детска песничка?

*На змиорката, морската змиорка — морето,
откъде се минава ли — ето. Първите тичат,
изчезнаха вече, последен
последният остана далече.*

— Oh, God.^[31]

— Да, чувствам се така, като че ли отново ще започна да играя като момиченце. Оттогава не съм била щастлива, Хари.

— Признавам, че през първата нощ корабът ме изплаши — каза Исабел, докато внимателно раздипляше нощницата си, прибрана под възглавницата.

Хари, който бе легнал, пусна списанието „Форчън“ върху покритите си с чаршаф колене.

— Ами че този добър английски кораб е самото плаващо приличие.

— Да, сега го зная. Но тогава бях замаяна от навалищата. Гледай! Светлините на Кюрасао останаха далеч.

— Капитанът, така гладко обръснат, не ти ли вдъхва доверие? Преподобният англиканец? Почтената възраст на пътниците?

— Ох, протестантските свещеници ме плашат повече от оня луд барман...

Исабел се засмя. Хари се прозя. Тя погледна наскоро поправения си часовник, той пак започна вяло да прелиства списанието. Напомни му, че приближава време за вечеря. Той се извини и каза, че се чувствал като пребит. Тя стеснително наведе поглед:

— Хората ще коментират твоето отсъствие.

Хари протегна ръце и погали жена си по ръката:

— Кажи да ми донесат едно консоме и един сандвич. That's a nice girl.^[32]

— Ако искаш, да остана с теб.

Хари я погледна, навел глава настрани, с някакво лукавство в очите:

— Знаеш толкова добре, колкото и аз, че не искаш да пропуснеш нито една вечер.

— Да, наистина, само че с теб!

— Много добре. Отлично. Иди да вечеряш, тъгувай много за мен, разговаряй с хората, пийни една чаша, мисли какъв би бил животът без мен и когато вече не можеш да понасяш раздялата, дотичай в каютата и ми кажи, че ме обичаш.

Исабел седна до Хари и го прегърна през врата с въздишка:

— С теб всичко е толкова различно. Във всяко нещо откриваш веселата страна. А същевременно си толкова сериозен... Много съм щастлива и заедно с това — уплашена...

— Уплашена? — Хари вдигна глава и допря буза до бузата на Исабел. Списанието падна на земята. — Вече излизаме от залива.

— Никога не сме говорили за бъдещето.

— Непростима грешка. Ще дойдеш с мен във Филадельфия, разбира се.

— А леля Аделаида?

— Може да живее с нас. Ще стане добра приятелка с майка ми. Може ли да играе бридж?

— Ще ни бъде в тежест. Толкова е стара. И обича да налага свещената си воля. Ако не дава заповеди, не е доволна.

— Бедничката Исабел. Много ли те тормози?

— Не, не ме разбираш. Тя е щастлива по свой начин, а и аз — също, след като ме отменя в работата. Изобщо не се притеснявам. Аз нося отговорността за магазина, а къщата остава за леля. Освен това умее да се справя с прислугата. Това е нещо, което аз никога не бих могла да свърша. Мога да говоря с търговци, с данъчните, с всякакви от този род. Но не и с прислужниците. Слугините ме побъркват, Хари. Марилу е друга. Тя е от бедно семейство, но е почтителна, а вече се и облича по друг начин и си знае мястото. Веднъж се почувствах зле и слугинята, която имахме, се осмели да пипне челото ми, за да види дали имам температура. Изпитах ужасно отвращение. На всичко отгоре имат деца, без да знаят кой е бащата. Такива работи. Ужасно ми действат наистина.

— Исабел, обещавам ти, че слугите в нашия дом ще се движат незабележимо като летни облаци.

— Прощавай. Зная, че не обичаш да слушаш оплаквания. И как да се оплаквам? — погледна втренчено Харисън, с крива усмивка. — Като си помисля как бях възпитана. Монахините обличаха момичетата в зелени униформи с дълги ръкави и затворени яки. Къпеха ни, увити в дълги ризи. Трябваше да гасим светлината, за да се съблечем преди сън...

— Darling, вече е осем часът и още не си готова. Уверявам те, веднага ще започна да чета, на теб ще ти бъде мъчно за мен и ще се върнеш по-влюбена. И още нещо, Исабел. Трябва да превъзмогнеш този страх. Иди сама и поговори с пасажерите. Спомни си, че във Филадельфия ще трябва да водим обществен живот.

— Да, Хари. Имаш право. Благодаря, Хари.

— Hurry on now. That's a nice girl. ^[33]

— Спешна работа, мистър Джек — Лавджой се наведе почтително, за да се приближи до ухото на младежа, който дъвчеше калкана на кръглата маса за четирима; шепотът на плешивия камериер се загуби сред глъчката от гласове, добре възпитани смехове и потракването на приборите по порцелана.

— Можеш да говориш, Лавджой.

— Съпругът не слезе на вечеря.

— Какъв съпруг, човече? Да не съм корабният регистър на гражданското състояние.

— Мъжът на латиноамериканката.

— А, онзи ли? Болен ли е? Викал ли е лекар? Преждевременна преумора, ясно ми е.

— Не, не, мистър Джек. Поръча консоме и сандвич с пастет. Току-що му го занесох.

— Добре, Лавджой. Можеш да си вървиш.

— Разбира се, господине, на вашите заповеди.

Джек се усмихна на своите сътрапезници, избърса устата си със салфетката и вдигна пръст.

— *Sommelier*^[34] — каза тихо на младежа с очилата, който галеше медальона, висящ на гърдите му. — „Дом Периньон“ на госпожата на двадесет и трета маса.

Подписа чека и отново се усмихна.

— Чудесно! — каза на Джек госпожа Дженкинс, когато русият младеж протегна врат и най-сетне се убеди, че бутилката в сребърна кофичка, покрита с влажни салфетки, бе сложена на масата на Исабел.

— Какво „чудесно“? — грубо промърмори Джек.

— Мистър Джек, как е възможно да бъдете такъв грубиян? — засмя се мисис Дженкинс. — Господа, защо търпим този размирник на нашата маса?

Англичанинът от Глостър изтупа реверите на белия си смокинг и приглади мустаците си, засукани нагоре.

— Демокрация, това е. Вие я искахте, но сега виждате какво представлява. Не съм и помислял, че мога да вечерям с бившия си камериер.

Засмя се гръмко, но Джек вече не го слушаше — с кръстосани под брадата ръце, следеше реакциите на Исабел, докато ѝ поднасяха шампанското.

— *Oh you wicked boy*^[35] — измърка мисис Дженкинс, приличаща все повече на хибрид между слон и котка. — Ако искаш, ще ти кажа. Тя се изчерви. Казва, че изобщо не е поръчвала шампанско с вечерята. Келнерът обяснява, че ѝ я изпраща младежът от кръглата маса в израз на уважение. Тя пак се изчервява. Ще помисли, че това е по случай скорошната ѝ сватба. Мистър Чарли, виждали ли сте по-неподходяща двойка от тази мексиканка и моя сънародник от Филадельфия?

Старецът с белите мустаци изръмжа:

— Размирници, без нищо свято, черноризци, stiliagha, pezem, rарагаzzi — те са болестта на века.

— Не бъди груб, Чарли — старецът с брадичката извади с великолепен жест една кост от калкана. — Rарагаzzi-те не са сърдити млади хора. Това са вид макарони.

— Ха, ха — засмя се, сега като слон, мисис Дженкинс. — Вече ви е ясно колко струва английската преса. Rарагаzzi-те са точно толкова спагети, мистър Томи, колкото и евнусите са мъже, макар че на пръв поглед са от едно тесто...

— Ох, затваряйте си устата де — изломоти Джек сред кисканията на тримата старци и миг след това отправи блестяща усмивка към Исабел, която я прие объркана, сведе глава и продължи да вечеря.

— Какво тогава е rарагаzzi? — каза мистър Томи, онзи от Съри, като опитваше филето от калкан.

Чарли: — Италиански войник с пера от петел на главата.

Мисис Дженкинс: — Египетска кокошка с пера от италианец на опашката.

Томи: — Средство за средновековно изтезание, което нажежено, е било вкарвано откъм опашката.

Чарли: — Опашката ли ще бъде темата на вечерта? Добре, да предположим, че хората се разпознават по опашката, а не по физиономията си.

Томи: — Добър ден, колко е разкошна опашката ви днес.

Мисис Дженкинс: — Ако сложите малко руж на опашката си, никой няма да може да ви устои.

Томи: — Как ще те разпозная на карнавала с тази маска на опашката?

Чарли: — Сега опашната хирургия може да те превърне в кинозвезда, ще те наречем Анус Циклопс.

Томи: — Ще ти купим монокъл за астигматизма на сфинктера.

Мисис Дженкинс: — И храненето ще бъде нещо неприлично и тайно, но ходенето по голяма нужда ще става в приятната компания от подбрани приятели.

Чарли: — В ресторантите ще има цукала вместо чинии.

Томи: — И келнерите, вместо да предлагат, ще получават.

Чарли: — Oh what a jolly world!^[36]

Джек удари с юмрук по масата:

— Shut your bloody mouths!^[37]

— А така! — изписка Томи. — Точно така. Да си затворим устата и да си отворим...

— А rarasazzi са едни развратни копелета, които снимат циците на Анита Екберг — провикна се Джек и избухна в смях и всички започнаха да му пригласят в хор.

— Нищо не може да се сравни с това, да се смесиш с по-долните класи — прихна Чарли, като запуши уста и почервеня от смях.

— Навикът на викария — да гледаш ревниво към миналото, усещайки вкуса на мед в устата си, и да живееш в настоящето заедно с нашия сърдит англичанин и Щастливецът Джим — въздъхна дълбоко Томи.

— Salve, Британия! — Чарли вдигна чашата и се оригна. — Земя на изборите на стоическата лудост.

— Really, some people overdo it^[38] — заяви с леден глас една дама от групата, която последна напусна столовата.

— Salve! — повтори Томи, вдигайки своята чаша с презрителен поглед към дамата. — Този курвенски кралски трон, този остров с взети назаем ядрени скиптри, тази земя на величието, това кресло на Стивън Уорд, другия Идън Антони и demi-tasse, this happy breed of nymphs and kinkys^[39], тази кърмачка на ямайски здравеняци, този корем, оплоден от Батенберг, тази благословена земя, това кралство, тази Англия!

Томи се свлече на стола си и се опули срещу госпожа Дженкинс:

— Я да видим янките имат ли такава поезия?

Мисис Дженкинс величествено се изправи и запя, с увиснала гуша, а наоколо ѝ групите младежи, които присъстваха на представлението в празната столова, едва сдържаха смеха си:

— О, кааажи, мо-о-жеш ли да видиш в светлината на утрото това, което толкова горди свалихме в последните отблясъци на здрача!...

Старицата драматично протегна ръка и лицевите ѝ мускули се изопнаха:

— Бум! В школото в Алабама отлетяха децата. Джаз! Семейство Дикенлиз налягаха в леглата. Прас! Бързо си намерете бърлоги, че не е глупав, ще ви продаде Роки. Дум! Джеки Паар е Омир същи, Фултън

Шиин — бавачка вкъщи. Б-р-р-р! Всички ни разплака кучето на Никсън, в Сан Куентин на шиш ще опечем Чесмън. Едно-две-три чукат най-накрая, на търга чук-чук чукат, а ти се моли да идеш в рая. Какво ни липсва, а? Небето ли искаш? Спилмън ти го дава. Чувства ли искаш? Послушай как Либерас свири на пиано. Приятели ли искаш да спечелиш и да имаш власт над хората? Подари милиони на Испания и Виетнам. На пирати ли искаш да играеш? Потопи се в Залива на прасетата. Култура ли искаш? Джеки украсява Белия дом. О, вчерашна невинност, о, дървени къщурки, о, пионери на далечния запад, о, нападения на индианците от племето сиукс, о, буколическа локва на Уолдън, о, лов на вещици в Салем: Милър, thy name is Dimmesdale^[40]. Да живее Линкълн — хубаво напудрен, да живее Грант — дезодориран, да живее Джеферсън — на клозета страшен. Да плюскаме, да плюскаме от щедрата земя. С носа на Дуранте душим своите лайна.

Като желатин, дебелокожо или дебела свещ, мисис Дженкинс се отпусна задъхана в прегръдките на Чарли: червендалестото ѝ лице срещна отворената уста на Исабел, седнала до Джек:

— Вие не пиете ли, бивша дево? — изстена мисис Дженкинс и припадна.

— Какво ѝ става? — извика Исабел. — Нищо не разбирам! Господине, бяхте много мил, но трябва да се прибирам в каютата си...

Джек нежно я задържа за лакътя:

— Трябва да ни помогнете за госпожа Дженкинс.

— Накъде с розовия цепелин на свободата? — заклатушка се Томи, вземайки портативното си радио.

— По-бързо я махнете от мен! — извика задъхан Чарли, който крепеше деветдесет и осемте драпирани кила.

— „Пул бар“ — викна Томи и размаха напред като дайре транзистора си със скритата бутилка.

Мисис Дженкинс отвори едното си око:

— Приличаш на Джордж, когато преминава Делауър.

— Река от уиски с айсберги! Независимост и революция по скалите! — изсвистя Чарли, хвана мисис Дженкинс под мишниците, докато Томи я хващаше за краката, и веселата армия, следвана от Джек и Исабел, замарширува към „Пул бар“.

— Човек може да се забавлява на борда, госпожа Бийтъл.

— Госпожа? А, да, да, госпожа Бийтъл. Добре, той каза... съпругът ми де, да се забавлявам... не знаех...

— Какво знаехте, госпожо Исабела? Мога ли да ви наричам Исабела?

Вратата на асансьора се отвори и всички криво-ляво успяха да влязат. Пиколото скри носа си, за да не се разсмее. Мисис Дженкинс бе подпряна като стена без основи от Томи и Чарли, които, от своя страна, търсеха опора в стихналата полирана клетка. Исабел и Джек останаха притиснати в един ъгъл.

— Казвам се Исабел, не Исабела. Вие откъде знаете?

Джек махна с ръка — жест на вдъхновение, на небрежно високомерие или равнодушно самодоволство:

— Исабела е по-романтично, по-латинско. Има списък на пътниците, нали?

— Освен това...

— Злоупотреба с доверието? Неуважение? Погледнете наоколо! Всички сме луди!

Исабел се засмя. Вратата се отвори и те минаха през салона, където пътниците, в непрестанна надпревара, играеха на въпроси и отговори. Водещият игрите задаваше въпроси по микрофона и отборите от двадесетина маси пишеха отговорите и номера на масата, а някой от групата изтичваше да остави листчето на масата на журито. Морякът с широки панталони отбелязваше точките на отборите на една дъска, а двамата старци, Чарли и Томи, мъкнеха благополучно мисис Дженкинс. Исабел и Джек ги следваха и мексиканката прикри едната половина на лицето си с чантата, а водещият попита:

— Кой измисли психоанализата?

Чарли се провикна:

— Монтгомъри Клифт!

А Томи изкрещя:

— Не е вярно! Един хитър производител на дивани.

А Чарли добави:

— Кое първо, дивана или психоанализата?

И двамата пуснаха мисис Дженкинс наред салона като чувал с картофи, прегърнаха се през кръста, заклатиха крака като танцьорки на канкан и зареваха с пиянските си гласове:

*Едип, Едип, ах, Едип бил един тин,
дето на майката светия празник
отпразнувал в сън чак до заниз.
Ах, Йокаста, Йокаста, Йокаста,
ах, майко, ти страстна,
своя син с челяд дарила,
признала си тя, че ги родила.*

Органистът засвири музика от Офенбах, а Чарли и Том вдигнаха припадналата и сред смехове и ръкопляскания тичешком излязоха от осветения салон и ето ги в сумрака на „Пул бар“, където мисис Дженкинс най-сетне бе положена върху едно високо столче пред бара и подкрепена от бармана Ланселот, докато Томи превземаше пианото и удряше по клавишите откъслечни изблици от Дебюси, а Чарли нареждаше с ясен глас, облакътен на бара: — Ще има още да те побърквам, Ланселот! Среднощен мазнико!

Мъжът с морковената глава се усмихна, показвайки едни черни изкуствени зъби:

— Champagne and stout, M’Lord...^[41]

— Blast it!^[42] — Чарли тропна по бара. — Скарлет О’Хара!

Барманът се засмя с изкуствената гнилоч в устата, наведе се, изникна с позлатено пенсне и светкавично разбърка уиски, лимонов сок и една кутия смлени малини в шейкър, пълнен с натрошен лед, и го размаха пред почервенялото и освирепяло лице на Чарли.

— Зад борда, Ланселот, зад борда! Ясно е, че човек с теб не може да се разбере! Губиш си времето на тази черупка с украински преселници! Марли, Фонтенбло, Уиндзор, Петерхоф, Сан Суси, Шьонбрун, Сарди, Робер Ватие о-з-Ал, световните дворци и княжеските уста хвалят услугите ти... Щурец! Grass-Hopper!^[43]

Ланселот отново се наведе, този път се показа с цилиндър и монокъл с черна копринена лентичка и изсипа в друг изстуден шейкър унция чист каймак, още една — какаов крем и трета — ментов крем; предложи студената чаша на разгорещения Чарли. Пред трите смеси — черната, червената и зелената — онзи от Глоучестър не продума: сръбна от трите подред, без да докосва чашите, като изцапа белите си

мустаци, докато, леко опиянен, се оказа с цветовете на някаква все още неосвободена нация по устните си.

— Един Аламо... — успя да промълви, преди да се строполи завинаги — в чест на нашата мексиканска гостенка...

Исабел, седнала до Джек, встрани от пианото, пое високата чаша грейпфрут с уиски.

— Remember the Alamo?^[44] — попита, премигвайки с очите си без вежди, барманът с фригийска шапка на главата.

— Това е сок от грейпфрут — каза Джек.

Исабел отпи с гримаса на отвращение.

— Ама аз изобщо не пия.

— Значи пренебрегнахте моето шампанско?

— Не, взех го. Но то не е питие за пияници.

— Спомням си годините, които прекарах в Калифорния — говореше Томи с много сладък глас и замечтан поглед, докато удряше клавишите на пианото. — Един бар в Оукланд, по времето на сухия режим. Бяхме млади, безотговорни. Все още върху раменете ни не тежаха отговорностите на зрялата възраст. Само веднъж човек е млад, госпожо — намигна той на Исабел, — аз обичах една кинозвезда и тя твърдеше, че се казва Лейвърн О'Мейли, която пускаше въжето на Дъглас Феърбенк, за да се изкатери по стената на замъка. Бяхме млади, романтични и пеехме.

Томи удари силно по клавишите и от диафрагмата му се изтръгна едно ръмжене.

— Now ya gonna keep'em down at the farm, now that they've seen Paraaaa...^[45]

Погледна Исабел и Джек с влажни очи:

— Не губете време, мечета. Леглото е единственото място за приятелство и любов, за опознаване и жестокост, за разочарование и вълнение. Ал Джонсън засенчи Лаверн, аз пристигнах в Сан Франциско, точно откъдето тръгнах, Соуни, колко те обичам, скъпи мой, Соуни, момчето ми, ако не получиш писмо от мен, ще знаеш, че съм в затвора. Тра-ла-ла... защото Лаверн имаше глас, който можеше да пресече пътя на насочена междуконтинентална ракета, а се провали заедно с Джон Гилбърт и Рамон Новаро и сега е собственик на един пансион за оттеглили се вече артисти, в една задънена уличка на края на булевард „Уилшър“...

Гласът на Томи секна и ридаещата му глава се строполи върху клавишите. Джек стисна ръката на Исабел. Госпожа Бийтъл, замаяна, не я отдръпна от здравата шепа на младежа. Обходи със замъглен поглед трите безжизнени трупа: мисис Дженкинс, която хъркаше върху бара, подпряна на столчето; Чарли, сгушен на пода, с глава върху един меден плювалник; Томи, скимтящ до безмълвните клавиши. А Джек, без да откъсва втренчения си поглед от Исабел, без да изпуска влажната ръка, изсвири началото на „Бог да пази кралицата“ и Ланселот отиде на пръсти до грамофона, пусна го и се чу да звучи гласът на Сара Воон. Джек повдигна Исабел, хващайки я за ръцете, хвана с пръсти кръста на младоженката и я задвижи в бавен, почти неподвижен ритъм, както госпожа Бийтъл никога досега не бе люляна, и то права. През обърканата глава на Исабел преминаха спомени за песничките от нейното детство, за кожата на Хари, за вълните, които се разбиваха в кила на „Родезия“, за миризмата на английското средство за дезинфекция и разлени коктейли. А този друг мъж не я притискаше, не я насилваше, държеше се на разстояние, втренчил поглед в нея, почти неподвижен, както се казваше в бавната песен: *My little girl blue*^[46]. Тя бе друга, както бе друга жената, останала на кея на Акапулко, толкова далечен, толкова недействителен. И заучените норми пропадаха, и тя не знаеше как да отвърне на изречените думи, на положението, създадено от бандата на Чарли, Томи, мисис Дженкинс и Джек, Джек, който не преставаше да я гледа...

— Откак се качи на кораба, не съм откъсвал очи от теб, Исабела...

— Доня Бланка е затворена зад златни и сребърни решетки...

— Добре ли се чувстваш?

— Ще счупим една пръчка...

— Но ти никога не погледна към мен...

— Никога не погледнах към теб...

Гореща вълна се надигна в стомаха ѝ.

Придърпа Джек и го целуна по устата. Веднага се отдалечи с ужас, вторачи се в него, както той в нея, сега усмихнат, с притворени очи и закри лицето си с ръце, преви се на две от оня срам, който разсейваше горещината по слепоочията, но не успяваше да изстуди топлината в стомаха, и падна на колене пред Джек, неподвижен, с пълни със сила, яки като дървета крака.

— О, Джек, Джек, о, Джек...

— Ела. Стани. Дай ръце. Ще излезем на чист въздух...

— Прощавай. Повдига ми се. Изобщо не пия. Изобщо...
Изобщо...

Отново солените пръски, остъргани сякаш от заледено езеро, от острието на кораба са по бузите ѝ. Само че този път не с освежителната сила на първия, а с ужасяващото напомняне, че ѝ се повръща.

— Заведи ме в моята каюта, Джек. Моля те. Лошо ми е.

— Искаш да се върнеш при мъжа си в това състояние?

— Не, не. Какво да правя?

— Въздухът ще те освежи. Опри се на рамото ми.

— Какво ще си помислиш за мен?

— Същото, каквото винаги. Че си най-прелестното момиче на кораба.

— Не е вярно. Не се подигравай.

Тя си даде сметка, че като крещеше, вятърът отнасяше с все сила думите ѝ, че да крещиш сега, тук, е все едно да си ням. Безшумните светкавици, и те неми, осветяваха една ивица на хоризонта. Джек движеше устни и тя не го слушаше. Вятърът развяваше косите им: червената подстригана коса на Джек, черната коса на Исабел, която влизаше в очите ѝ и се овлажняваше в устата ѝ. Джек свали очилата на Исабел и ги захвърли в морето. Исабел протегна ръка и срещна само празнотата на черния океан, безтелесен и шумен. Джек, усмихнат, взе чантата на Исабел, извади молива за вежди и червилото и започна да рисува, бързо, но старателно, новото ѝ лице: изви веждите, удебели устните, оправи косите с ръце. Исабел усети ласката на пръстите по слепоочията, по челото, по устните си и накрая Джек ѝ показва отражението на Исабел в едно огледалце, с малките, но съществени промени: веждите искаха да изразят нещо, пълните устни придаваха нова симетрия на лицето, а косата — безпорядък на цялото тяло. И вятърът спря, и гласовете отново можеха да се чуят.

Когато се върнаха в салона, тримата старци се бяха оправили. Седяха в зелените кожени кресла и играеха някаква игра, измислена от самите тях: да разговарят с цитати от Шекспир. Услужливият Ланселот им беше приготвил коктейли от портокалов сок и грейпфрут, а Чарли обясняваше:

— Защо да хабим сиви клетки, както би казал моят любим детектив, за да измисляме отново това, което вече е казано, казано завинаги, и то прекрасно? За здравето на стария Уил! Педераст или Марлоу? Хайде, ЦРУ, разбери го. Той е казал всичко, така че, за бога, да седнем на земята и да разказваме тъжни истории за смъртта на кралете. Ричард II.

Мисис Дженкинс се сдържа да не се разхълца:

— Струва ми се, че главата ми е доста слаба, за да пия. Отело.

Томи засвири на пианото Сватбения марш от Менделсон:

— Покъртително веселие. Сън... — Не можа да сдържи сълзите по ухилената си мутра — в лятна нощ.

— Но на леката жена ѝ се полага тежък мъж.

Чарли въздъхна.

— Венецианският търговец.

Мисис Дженкинс изкудкудака:

— Кога отново ще се срещнем и тримата... гръмотевици... светкавици... порой...

Чарли и Томи се изправиха, напрегнати и весели, с вдигнати чаши и възкликнаха в хор:

— When the hurly-burly's done, when battle's lost and won!^[47]

— Bloody fools.^[48] — Джек сви рамене и им обърна гръб. — После голтаците ще ги избесят и има да се питат защо и ще се изкачват на гилотината ужасени, невинни и изпълнени с проклетото достойнство. Тутакси бих им напъхал един фишек в задника.

— Джек... този език... — промълви Исабел. — Струва ми се, че сега наистина трябва да се прибирам.

Джек вдигна вежди и показа зъбите си.

— Какво, романът приключи, защото свърши вежливостта? Ей, малката, ти наистина си зелена. С кого си мислиш, че си имаш работа? Свърши ли комедията? Тогава се запознахте с мръсника Джек Мърфи, който осем години е работил като камериер на това корито и сега пропиля всичките си спестявания, за да поживее един-единствен път с любезните господа и прелестните дами.

— Ти... вие... слуга... аз... аз целунах един слуга?

— И то от най-долните, миличка. С тия ръчички с маникюр съм мил клозети и съм обирал лайна, как ти се струва?

— Пуснете ме да си вървя...

— Седни. Все още ми липсва запознанство с високопоставена дама, на която не ѝ се нрави да я обича слугата ѝ. Емоции, всички искат емоции. С колко ли почтени дами бих спал по време на всяко от тези пътувания?

— Госпожа Дженкинс! Моля ви! Помогнете ми!

— И няма съмнение, че се боя от твоята природа — изграчи отдалеч мощната калифорнийка. — В теб прелива млякото на човешката доброта. Макбет.

Джек задържа Исабел за китката:

— И днес получих телеграмата, как ти се струва?

— Не зная, не зная, каква телеграма? За бога... ох, Марилу или леля, те...

— Старата, моята майка, цял живот е продавала цветя по улиците на Блэкпул, пред театрите, знаеш ли, както в старите мелодрами, под сняг и дъжд... а аз профуках всичките си пари за билета. Дават ми да пия от съжаление.

— Причинявате ми болка. В името на най-скъпото, пуснете ме. Мъжът ми...

— Не искаш ли да знаеш за майка ми? Много си жестока.

— Господине, нищо не разбирам, пуснете ме да си вървя, умолявам ви...

— Сърцето. Сигурна смърт за три месеца. Без нито едно пени, за да плати проклетата болница. А пък аз флиртувам тук с тебе. А аз... — хлипайки, Джек се свлече върху скута на Исабел.

Исабел остана с вдигнати ръце, като че искаше да прогони някой демон, и накрая ги отпусна върху русата глава на Джек.

— Джек... господин... о, боже мой, какво се прави в такива случаи, аз никога...

Отвори чантата и извади носна кърпа. Леко си издуха носа.

— Fair is foul and foul is fair^[49] — каза Чарли, хълцайки.

Исабел извади от чантата синьото портмоне. Откопча го, намери автоматичната писалка и бързо се подписа отдолу на всеки чек, със заврънкулките, на които я бяха научили в „Саградо Корасон“. Заговори със сух и горчив глас:

— Колко ви трябват? Двеста долара, петстотин? Кажете ми.

Джек не отговори. Хлипането му премина в дълго стенание, като непрекъснато поклащаше отрицателно глава.

Исабел пъкна пътническите чекове в джоба на сако на Джек, отстрани главата на мъжа, като да беше някакво крехко кристално кълбо, и бавно излезе от бара, следвана от злъчния поглед на Ланселот, сред безразличието на тримата пияни, които неусетно изпопадаха от цитати.

— По дяволите — избълва Чарли.

— Ще се почувствуващ добре, ако повърнеш — каза мистър Харисън Бийтъл.

Носеше своя любим костюм: синьо ленено сако и бял фланелен панталон. Оправяше се пред огледалото, а Исабел, изтегната под щампата на Богородица от Гуадалупе, закрепена с кабарче, което бе доставил Лавджой, също се погледна в своето огледало. По физиономията ѝ се изписа неудоволствие от видяното отражение: изплези се, огледа езика си и вдъхна благоуханието на одеколона, с който Хари напръска носната кърпа.

— Ох, Хари, гледай. Никога не съм виждала езика си такъв. Ох, какъв срам.

Хари сякаш се поколеба пред вида си в огледалото:

— Не мога да повярвам, Исабел. Да се събереш с тези развратници.

Развали възела на вратовръзката.

— Ох, Хари, по-добре нищо да не бях ти казвала.

Отвори вратата на тоалетната, смръщвайки вежди.

— Моля те. Не трябва да има тайни помежду ни. Освен това, благодаря ти за искреността. Сега поне знаеш, че от две чаши шампанско и един коктейл можеше да паднеш в морето. А трябва да те науча и да пиеш в общество.

Въздъхна и избра една тъмносиня връзка на червени ивици.

— Виждаш ли? По-добре да бях останала при теб. Ти настоя да отида да се забавлявам...

Вдигна яката на ризата.

— Да, но си мислех, че ще го направиш с други хора. Има толкова много почтени двойки. Трябваше да отидеш при хора с твоя произход.

Направи възел на връзката си.

— В три часа ще спрем в Тринидад. Are you up to it?^[50]

Огледа щателно отражението си.

— Не, Хари, струва ми се, че няма да мога да сляза. Чувствам, че стомахът ми е разбъркан, а пък главата ми като че ли е от камък. Хари...

На лицето му се появи лека усмивка на задоволство от собствения си блясък.

— И през ум не ми е минавало, че ще трябва да оправям пиянството на собствената си съпруга. Nasty business^[51], Исабел. Ако ние не поддържаме някаква норма на поведение, кой?...

Исабел се надигна, разчорлена, със сенки под очите, с прежълтяло лице.

— Хари, Хари, не ми причинявай повече болка... Хари, има нещо още по-лошо, което не съм ти казала... О, Хари...

Хлипайки, жената коленичи. Прегърна краката на мъжа си.

— Какво? — Хари не я докосна. — Исабел. Човек се опитва да бъде търпелив. Но има една граница, която не може да бъде премината. Какво направи с честта ми, Исабел?

— Не, не, не — заекна Исабел, обляна в сълзи. — Не е това... Хари! Как можеш да си помислиш? О, Хари, Хари, любов моя, съпруге мой, Хари. То е, защото сметнах, че по този начин го оскърбявам, карам го да си плати за оскърбленията, карам го...

— Speak up, woman.^[52]

Исабел вдигна очи и видя съпруга си, висок и рус като обжарена от слънцето житна нива.

— Дадох му пари, за да го унижа, разбираш ли, само затова...

— Каква безотговорност. — Хари рязко се освободи от прегръдката. — Преди всичко не е било нужно да се оправдаваш пред този глупак. Още днес ще го намеря и ще го накарам да върне парите, колкото и да ми е неприятна една среща с подобен измамник. Колко му даде?

— Не зная — Исабел продължи да седи на пода. — Мисля, че петстотин долара. Трябва да се преброят чековете, за да се разбере... Хари, не го търси. Да забравим всичко това, моля те. — С мъка се изправи. Най-напред трябваше да се закрепил на четири крака. — Вече зная, Хари. Толкова неща се случиха, че съм объркана. Вече зная. Разпореждай се ти с парите ми, От душа те моля.

Хари ѝ подаде ръце и Исабел се изправи, залитайки.

— Не искам и да знам за твоите пари. Ако желаеш, подари ги на леля си. Забравяш с кого говориш. Ще ме опознаеш с времето. Тогава ще разбереш, че моята чест...

Исабел му запуши устата с ръка, с мъка стигна до нощното шкафче и взе чантата си. Седна и започна бързо да подписва един след друг чековете.

— Поеми грижата за тях, моля те. Повръща ми се само като помисля, че снощното би могло да се повтори, Хари...

— Моите и твоите пари винаги трябва да стоят отделно. Това е необходимо условие, за да живеем заедно.

— Тези чекове ме парят. Вземи, вземи, вземи.

Откъсваше чек по чек и ги даваше на Хари.

— Много добре. Щом така искаш. — Хари ги взе — отначало с неудоволствие, после с решителност. — В Тринидад ще открия сметка на твое име в моята банка и когато се върнем в Америка, ще можеш да теглиш. Надявам се, че дотогава ще си възвърнеш присъщите ти добродетели.

— Да, Хари, да. Сега искам да ме глезиш, искам ти да ми купуваш разни неща, ти да ми даваш дори за фризьор. — Прокара ръка по косата си. — Сигурно приличам на плашило, нали?

Хари взе ръката ѝ и я целуна.

— Прелестна Исабел.

— Да, Хари. Сега се приготви за слизане и не се безпокой. През целия следобед ще си почивам.

Корабът намали ход. Исабел оправи кърпичката и връзката на Хари. Изтича до нощното шкафче, отвори едно чекмедже и му подаде паспорта.

— Вземи. Щеше да го забравиш.

— А, благодаря.

Хари излезе от каютата. Исабел, по нощница, коленичи в леглото пред люка и оттам видя как се приближават кейовете на Пуерто Еспаня. При акостирането корабът вдигаше пръски жълта тиня. Гласовете на негрите, които хващаха хвърлените от „Родезия“ възета, и шумът на спускането на стълбичката на кея останаха от другата страна на стъклото. Отвъд суетнята на докерите — само стари, дълги складове с олющени стени и тъмни вътрешности. Видя Хари да слиза.

Почука с юмрук по стъклото. Хари не погледна към люка. Влезе през една от тъмните врати на складовете. Някой друг чукаше на вратата на каютата. Исабел се зави и легна на възглавниците.

— Come in. [53]

Показа се дългият нос на Лавджой, който искаше разрешение и се извиняваше. Влезе раболепно, с една целофанена кутийка под мишница и плик в бледите пръсти. Остави двете неща върху скута на Исабел и излезе, без да обръща гръб, като японски посланик.

Исабел отвори кутията — влажна, с капчици пот, — където лежаха една жълта и една розова орхидеи. Разкъса плика, размаха го и върху скута ѝ паднаха три пътнически чека, няколко банкноти по пет лири и една бележка. Затвори очи. Най-после се осмели да прочете:

„Скъпа Исабел, обичам те. Ще повярваш ли някога? Джек. П.П: Л. купи цветята с твоите пари. Надявам се, че обмяната на парите е окей. Безсрамен, но обожаваш те, Дж.“

Отново ѝ се повдигна, приседна ѝ на гърлото, а после отвратителна сладост се разля до зъбите ѝ. Исабел не посмя да докосне орхидеите, нито чековете или парите. Доближи бележката до гърдите си и прошепна със затворени очи:

— Обичам те. Подчертано. Дали някой ден ще повярваш? Скъпа Исабела. — Скри лице във възглавницата и след няколко секунди протегна ръка и пипнешком потърси целофанената кутия. Най-сетне успя да напипа кадифения мъх на цветето и да помилва месестите листчета.

— О, Джек! Причиняваш ми болка...

— И каква физиономия направи?

— Започва да се учи.

— Какво искаш да кажеш? Плънка такава, плацентата, мразя те...

— Остави ме да кажа, Джеки boy!

— Целият съм слух.

— Нито едно мускулче не трепна по лицето ѝ.

— Това ли е всичко, което можеш да ми кажеш?

— Помъчих се да чуя от другата страна на вратата. Само въздъхна.

— Вземи за услугата!

— Ах. Не, Джеки, моля те! Вече не! Да! Друг път! Не се бой от мен! Удари ме в името на най-скъпото ти, на всичко свято!

— Мръсен смок, черен сперматозоид, космат сопол, дръж...

— О, Джек, вече не, кажи какво искаш да направя за теб...

— На колене, Лавджой, нещастнико. Не чуваш ли сирената? Сбогом, Тринидад. Не разбираш ли, че пътуването продължава и скоро ще свърши. Какво ще правиш, когато пътешествието свърши?

— Не зная, Джек, но ако някога, ако един-едничък път ти поискаш, въпреки всичко това...

— Никога, Лавджой. Никога няма да ме видиш в такова положение. Стани, проклет паяк. Върви да се оплиташ в паяжината си.

— О, Джеки, о!

Корабът вдигна котва от Пуерто Еспаня по време на вечерята и след десерта Хари покани Исабел да се качат в салона, да пият кафе. Седнаха на един дълбок диван и учтиво кимаха с глава на всяка двойка във вечерно облекло, която се разхождаше под ръка, в очакване да почне филмът. Капитанът спря да ги поздрави („О, младоженците. Наслаждавате ли се на пътешествието? Кога искате да посетите мостика?“), както и англиканският пастор („Съжалявам, наистина съжалявам, че ми се изплъзна възможността да ви свържа, но в края на краищата всички сме чада божии, нали така, и най-важното е вярата, а не формите, нали“), вторият механик („Корабът сигурно ви се струва малък, за да побере щастието ви, а, но щом пожелаете, ще слезем да разгледате машините, за да получите представа за размерите“), водещият игрите на борда („Липсвате ни на състезанията по крикет, мистър Бийтъл. Вие сте омъжена за най-добрия бияч на кораба, госпожо. Прилича дори на англичанин. No offense meant, I'm sure“)^[54], една двойка американци на средна възраст („Нямахме възможност да ви честитим. Това е най-романтичната случка по време на пътуването. Всички го казват“), други едни — англичани в напреднала възраст („Няма по-добра почивка от пътуването по море. Мъчно ни е, че се завръщаме у дома. Тридесет и четирима внуци“). Но само една колумбийка, с тъмни кръгове под очите и облечена в черно, застави Исабел да се загледа в един от компанията: няколко метра по-нататък Джек играеше карти на една маса. Разбъркваше ги, раздаваше,

прибираше своите карти, залагаше, губеше или печелеше, без да изпуска от погледа си Исабел.

— Трябваше да се видим, та нали сме единствените латиноамериканци на борда.

— Да, приятно ми е... Може ли иначе.

— Ясно ми е, разбира се. Вие току-що се омъжихте за русичкия.

— Какво!

— Русичкият, червенокосия, светлокосия, русокосия, как всъщност казвате вие?

— А, русия. Да.

— В такъв случай до скоро виждане.

— Да. Разбира се. На вашите услуги.

— Какво гледаш, Исабел, скъпа? — каза Хари, след като колумбийката се отдалечи.

— Нищо, Хари. Наистина. Гледам салона.

— Разбираш ли, че на борда може да се прекара една наистина приятна вечер?

— Да, Хари.

— Тогава защо ми изглеждаш тъжна?

— Не, не съм тъжна. Само съм спокойна, а то не е едно и също.

— Всяка жена би била щастлива.

— Да, това исках да кажа. Да бъдеш спокойна означава да бъдеш щастлива, нали?

— Разбира се. С двама мъже. Мисля, че никоя друга жена на кораба не води за носа двама мъже.

— Какво искаш да кажеш? Хари, много те моля. Помолих те да не говорим повече за това.

— Много си небрежна. Un billet-doux^[55] не се крие под възглавницата.

— Хари.

— Oh God, „Безсрамен съм, но те обожавам, Дж.“ Толкова си небрежна, колкото и объркана, любов моя.

— Но аз не...

— Да, разбирам. Нямах причина да се отличавах от останалите жени. Сега знаеш, че ревнувам и ще се опиташ да ме измъчваш.

Хари се изсмя нервно и със сериозно лице. Исабел не намери какво да отговори. Но вдигна очи с чувството за суетна сила.

— Дори си променила грима и прическата си, виждам. Откъде се взеха тези изписани вежди и тези устни?... Исабел, на теб говоря.

И безочливо се втренчи в настойчивия поглед на Джек. Русокосият младеж безмълвно продължи да разбърква картите.

„Here, sir“, „Look here, daddy-o“, „Come, sir“, „Penny, daddy“.^[56]

Младите негри плуваха ожесточено покрай „Родезия“, крещяха и се гмуркаха, за да събират монетите, които пътниците хвърляха от лявата палуба. Две-три лодки с гребла се полюшваха на вълните близо до групата поривисти гмурци, които излизаха над водата без въздух в дробовете, с кървясали очи и дълга слюнка по брадата. Но между всички тях — една-единствена жена, една петнадесетгодишна негърка, стройна, без гърди, крещеше повече от всички, гмуркаше се, показвайки задничето си, като стрела изплуваше от водата, облечена с вехт зелен бански костюм, и ревеше с все сила:

— Look at me, daddy-o! Silver here, sir! Please!^[57]

И очакваше монетата с блестящи в бяло замаяни очи, сякаш това занимание не беше начин да припечелва хляба си, а вълнуваща и забавна игра:

— Gimme, sir, ooooh Daddy-oooooh...^[58]

В облачното и влажно пладне, в най-голямата жега, моторните лодки на „Родезия“ превозваха на групи пътниците, които желаеха да слязат в Бриджтаун. В далечината по брега на Барбадос постройките от червено дърво и черната висока трева контрастираха с белотата на водата, заляла безцветния пясък.

„Утре ще бъдем в Барбадос — бе казал Хари на Исабел, когато се прибраха в каютата и започнаха да се събличат. — Това е последното пристанище преди Маями. От Маями ще отлетим за Ню Йорк и след това ще заминем с влак за Филадельфия. Искам да бъда възпитан и търпелив с теб. Разбирам възбудата ти. Против волята ти, в това не се съмнявам, този нещастник се е влюбил в теб. За теб това е необикновено положение. Толкова необикновено, че няма да се повтори. Никога. Тъй като в моя дом те очаква друг живот. В края на краищата същият, какъвто, доколкото разбирам, си водила винаги и за какъвто си била възпитавана. Затова оправи тази работа, Исабел. Слез сама в Бриджтаун. Ако искаш, пийни една чашка и се поразходи с твоя

безсрамен обожател. Искам да ти дам това доказателство за доверие. Да, уверявам те. Искам да видиш този човек хладнокръвно, на дневна светлина. За да се убедиш, че той е само един слуга. Нещо повече, настоявам. Искам да се отървеш от тази илюзия и отново да заживеем спокойно.“

В действителност, докато слизаше по стълбичката в лодката и докато пресичаше ръкава, който отделяше кораба от пристанището, Исабел мислеше единствено как да изпрати картичка на леля Аделаида и още една — на Марилу, за да им разкаже за чудните си преживявания. Сватба, любов, ново лице, Исабел, пожелана от двама мъже. На няколко пъти се опита да уточни в ума си текста на тези картички, които щяха да предизвикат учудване, завист, разочарование, чувство на изгубен авторитет, на неизбежна старост пред лицето на възвърнатата младост, на потиснатата ненавист срещу свободното въодушевление. Какви ли физиономии щяха да направят? — си каза още веднъж Исабел с усмивка, която не можеше да спре непрекъснатото свиване и отпускане на стомаха.

— Винаги когато слизаме тук, Джек отива на плажа в Акра — беше й казал Лавджой, като й намигна и стисна банкнотата от пет лири. — Там водата е като чай, госпожо, и Джек се показва по бански и подлудява всички фусты.

Исабел подаде банкнотата, без да докосва ръката на Лавджой: беше сигурна, че е влажна, лепкава и хладна. И думата „сводник“, смътна и недоказана обида, я гъделичкаше по небцето със своята реалност.

Но сега, на кея, оркестрите свиреха с напрегната умора калипсото от островите. Негрите в бели панталони и жълти ризи изкусно барабаняха по празните бъчви и металните капаци, нашарени и номерирани с бяла боя: „Shut your mouth“, „Go away“, „Mamma“, „Look-a Bubu-dad“.^[59]

Взе едно такси на изхода на пристанището и се насочи към плажа на Акра. Колата се движеше покрай брега и се отдалечаваше от града, оставяйки назад издокараните негърски семейства, които излизаха от литургия, излъсканите младежи, които влизаха и излизаха от пристанищните кръчми, отдалечавайки се бързо от викторианския ужас на боядисаните в червено сгради с високи мансарди, с ветропоказатели на върха на покривите с фалшиви кули и дълги

балкони от ковано желязо. Таксито спря пред един розов хотел. Исабел мина през салоните и излезе на плажа. Беше ѝ трудно да върви с високи токове, а вятърът развяваше полата ѝ. Събу обувките си и усети по ходилата си парещата жарава на пясъка. С другата ръка прибра полата между коленете си и тръгна напред, леко прегърбена, към пясъчната ивица. Пусна обувките и полата си, за да потърси в чантата си резервните очила и като премигваше срещу слънцето, се помъчи да открие Джек между хората, които почиваха с лице срещу слънцето, или между ония, които лежах по корем, играеха на топка и се гмуркаха в морето. Карибското слънце бе далечен лимон, изстискан в палещата мараня. Исабел засенчи очите си с ръка и няколко пъти обиколи пясъчната ивица. Най-сетне седна да чака под един чадър. Накрая задряма и в съня си даде сметка за нервната си преумора, за цената, която ѝ костваше необичайната възбуда. В дрямката си продължаваше да чува гласовете и шумовете по плажа. В съня си остави един отворен прозорец, сякаш щеше да се осмели да разпознае със затворени очи гласа, стъпките или потта на Джек. Отвори очи с чувството за глад. Погледна часовника. Три часът следобед. Стана, взе обувките и чантата, изтърси пясъка от полата си и тръгна към хотела. Успя да разпознае разни пътници от „Родезия“, които излизаха от морето, отиваха към душовете, сядаха на шезлонгите. Минаха също Чарли и Томи, които джапах по брега, мокреха обувките си и пееха някаква мръсна песничка. Помисли, че може би Джек беше в бара.

Седна сама, леко замаяна от слънцето, в едно сепаре. В бара имаше малко хора. Няколко мъже, очевидно чиновници от острова, седяха по столовете. И две-три групички в сепаретата. Исабел се почувства сигурна на своето място: успя да си поръча един херес, без да сведе поглед, без да ѝ се изпотят ръцете, без да заекне. Иззад преградата от полиран кедър тя чу зад себе си неравния глас на госпожа Дженкинс, седнала с група пътници.

— ... като англичаните. Не съм виждала някой да пие повече. Трябва да стана нов Том Колинс, за да се доближа до олимпийския рекорд. Ей, момче, подир това още три години в училището „Фремънт“...

Келнерът постави чашата с херес пред Исабел. Мексиканката се усмихна и през ума ѝ мина да стане и да поздрави мисис Дженкинс.

Може би знаеше нещо за Джек. Но реши преди това да пийне една глътка.

— ... половината от момчетата свършват като малолетни престъпници, чудесно! Аз на тази възраст бях една нахална flapper^[60]. Обличах се като Клара Боу и по цяла нощ крещях в един автомобил...

Хересът приятно се плъзна към стомаха и там разпали лек и приятен огън. Исабел се усмихна. Гласът на госпожа Дженкинс надвишаваше смеховете на тези, които бяха с нея в съседното сепаре.

— Но и най-лошият размирник в Калифорния е невинно дете в сравнение с тези англичани. Пияници, жигола, порнографи, всякакви ги има и все с едни такива важни лица, сякаш кралицата ей сега ще влезе и ще им закачи „Ордена на Жартиерата“... А-а-а-х.

Исабел сдържа смеха си и чу как госпожа Дженкинс се изплю точно в целта.

— Чарли и Томи just don't have any visible means of support^[61]. Не зная кой ги издържа от бар на бар и от море на море. И този простак Джек, как се урежда да пътува в първа класа. Казват, че спестил от миенето на клозети. Ja. Very fishy^[62]. И защо ли вчера се криеха из парка в Тринидад с оня тип, мъжа на мексиканката, дете се облича като главен дворецов шамбелан? И какво ли намира този толкова симпатичен господин Бийтъл в една стара мома без никакъв чар като тази мекси...?

Исабел задържа с две ръце чашата с херес. Стисна я, сякаш се боеше да не би от несъзнателния ѝ жест чашата да се пръсне върху бяло-черния мраморен под.

Влезе в каютата, разтреперана от напрежение, завладяна от яснотата на преглътнатите думи, като крещеше безмълвно името на своя съпруг, търсеше го безсмислено в банята, в клозета, под леглото, сякаш вярваше, че Хари се бе скрил, за да не говори с нея. Седна пред огледалото, без да се гледа. Бръкна в бурканчето с крем и намаза веждите и устните си. С почистено лице, си сложи очилата и разпусна косата си.

Почака неподвижна пред огледалото.

Стана и излезе в коридора.

Мина между юнгите, които дезинфекцираха и миеха подовете, постлани с линолеум. Спъна се в един леген със сива сапунена вода.

Лавджой надникна от кабината на слугите.

— Отведете ме в каютата на господин Джек...

— Разбира се, госпожо, с удоволствие.

Лавджой се поклони с протегнатата ръка. От стърчащия му пръст висеше връзка ключове.

— Ще прощавате, милейди — каза лицемерно плешивият и дългонос слуга, по риза с къси ръкави на бели и сиви райета. — Използваме пристанищата, за да почистим кораба, без да причиняваме безпокойство на никого.

Юнгите лисваха кофи с вода, търкаха с четка подовете, миеха клозетите с парцали. Исабел последва Лавджой по палуба „Б“.

— Не мислете лошо за мистър Джек. Неговата каюта не е от тези, на които вие сте свикнали. Вътрешна е, без люк. Толкова е спестявал, бедничкият.

Влязоха през един тесен и тих коридор, задънен от вратата на една каюта.

Спряха пред нея и Лавджой вдигна пръст към устните си, докато избираше един ключ от връзката.

Бавно отвори вратата, като се усмихна. Исабел се спря на прага. Лавджой се извърна на една страна и тутакси застана зад Исабел, надничайки над рамото на жената към каютата, едва осветена от нощна лампа, която очертаваше и дори като че ли подчертаваше легналите в леглото голи силуети, спящи, прегърнати, уморени, русокоси. Исабел погледна очертания профил на двамата мъже, които спяха спокойно, един срещу друг. Лавджой запуши устата си с ръка и смехът му не смути съня на любовниците. Леко затвори вратата.

Някой и беше казал, че носът е най-тихото място на кораба. Но за да се стигне дотам, трябваше да слезе три палуби по-надолу и да мине през каютите на екипажа. Изглежда, миризмите я насочиха. Както в началото, корабът отново се бе превърнал в онова първично усещане на обонянието — далеч от дезинфекционните средства и сапунената вода, далеч от басмените пердета и дебелите килими, далеч от бялата боя и басейна със солена вода, към миризмите на кухня, на развалено сирене и панирано месо, към тези разтворени стаи, които миришеха на мръсни дрехи, на изгорели стари грамофони, на влажни чаршафи. При

минаването на Исабел младежите от екипажа се показаха с бели от крема за бръснене лица, с мокри мишници, с татуирани ръце. „Родезия“, в движение, търсеше диханието на Атлантика. Без да ги поглежда, Исабел мина покрай пепелявите индийци, насядали по ветровитата палуба, с разнищени тюрбани, боси и с широки панталони с копринени краища, които играеха на зарове и разговаряха с плътни гласове. Някои брадати лица се вдигнаха да я огледат, няколко чифта очи като угаснали въглени ѝ намигнаха и този тайнствен екипаж, който не се виждаше никога по корабните палуби, остро се разсмя, показвайки пожълтели от никотин зъби. Исабел се качи на стълбичката, която водеше към носа — чело и край на кораба. Шумът и миризмата останаха назад. Исабел се хвана с две ръце за една ръждясала пръчка. Диханието на кораба, както и на люлеещото го море, тук бе по-дълбоко. Носът се издигаше и спускаше отвисоко, бавно и безшумно. През отвора за котвата, между дебелите железни плетеници, можеше да се види син отрязък от морето по залез. Не пусна железното перило. Океанът бе туптящо безспир сърце, огледало без светлина, което Исабел се наведе да погледне, необятна репродукция на неестествените цветове на небето, подвижен именящ се живак, върху който никое човешко око не може да намери своето подобие. Пусна железото и огледа дланите си, изцапани с ръжда. Падна на колене и накрая прегърна сама себе си с опрени в брадичката колене, усещайки отново солта по бледите устни и ласката на вятъра по косите, които той бе сресал. Атлантикът се разтваряше насреща ѝ и я подканваше. Били Хигинс я беше видял да минава към носа. Старият главен камериер използваше часовете на залеза, за да се пече, изтегнат в един шезлонг, гол до кръста, с името на Гуендолин Брофи, татуирано сред посивелите косми на гърдите, ухапал една къса пура, с която се беше сдобил в Тринидад. Видя я да минава и се запита какво ли правеше госпожа Бийтъл в сектора, предназначен за екипажа. Забеляза бавната и отнесена походка на Исабел и тъжния ѝ поглед. Помисли за Джек и си спомни заплахата, която му бе отправил. Въздъхна и вдигна от голия си корем романа на Макс Бранд. Каза си, че би се получила хубава бъркотия, ако отидеше при госпожата, и продължи спокойно да чете и пуши. Прочете една глава и погледна към носа. Кой друг, ако не той, бе получил бакшиш от мистър Бийтъл, за да го сложи на двадесет

и трета маса? Разтревожи се, захвърли романа на една страна и стана от стола.

— Успокой се, Хари, още три дни и ще бъдем в Маями.

— Омръзна ми тази роля.

— Остави това. Трудно ни е да се виждаме. Хубава идея беше да я изпратиш сама в Барбадос.

— Представяш ли си я, Джеки? Как те търси по плажа, с очилцата, изпълнена с илюзии...

— Бъди по-състрадателен, любими. Благодарни на щастието, което ни доведе, и това е.

— Осем хиляди и петстотин долара. Лесно се произнася. Три-четири месеца можем да живеем като принцове, без да работим. Ще наемем един етаж в Ню Йорк, всяка вечер ще излизаме, ще приемаме приятели.

— Разбира се, Хари. В Маями напускаме кораба и след няколко часа ни се усмихват светлините на Бродуей. И после?

— Когато си отпочинем, ще помислим. Тия неща трябва да се планират идеално. Вече пет години се занимавам с тези работи. Въпреки че невинаги човек има такъв късмет.

— It's Breeding that does it, Harry.^[63] С твоето възпитание можеш да измамиш самия лорд Астор. И всичко, на което си ме учил: *sommelier, Dom Perignon, all those fancy things*^[64]. Никога няма да мога да ти се отплатя, наистина, повярвай ми, Хари. *You're real cool.*^[65]

— Много интересно. Беше ме страх само да не види паспорта ми и да не разбере, че съм я лъгал за възрастта. Един-единствен път ми се разтупа сърцето, когато тя ми подаде паспорта на слизане в Тринидад. Помислих, че тук приказката свършва. Голям смях, от какви неща се плаши човек.

— А в църквата?

— Аз съм съботянин и никога не се женя за дама от моята религия.

— Така харесва ли ти?

— Само ти и никой друг. Откакто те видях в оная кръчма миналата пролет, помниш ли?

— Вземи си своето, след толкова ноци на саможертва.

— Не знаех, че мексиканките са били толкова постни. Все пак, бедничката. Бях започнал да я обичам като някоя стара леля. Като си помисля, че още три дни трябва да играем комедия, о-о-ох!

— Сега забрави за това. Ела, Хари, ела.

— На змиорката, морската змиорка, от морето, от морето.

[1] Повлекана, предполагам (англ.). — Б.пр. ↑

[2] Сигурно няма да стане (англ.). — Б.пр. ↑

[3] Дом, далече от дома (англ.). — Б.пр. ↑

[4] Палубата за разходки (англ.). — Б.пр. ↑

[5] Какво желае ваше благородие? (англ.). — Б.пр. ↑

[6] Уиски със сода... без чаша... (англ.). — Б.пр. ↑

[7] Ваше благородие предпочита сребърна чаша... Стъклото е толкова просто, все пак... (англ.). — Б.пр. ↑

[8] Без лед, ако обичате (фр.). — Б.пр. ↑

[9] Разхождайки се по „Ламбет Уолк“ (англ.). — Б.пр. ↑

[10] Милейди! Погледнете насам! Милейди! Да ви го донеса ли в каютата? (англ.). — Б.пр. ↑

[11] Гамени, хулигани (англ.). — Б.пр. ↑

[12] По-сигурно от парите (англ.). — Б.пр. ↑

[13] Добро утро. Аз съм господин Лавджой, вашият камериер (англ.). — Б.пр. ↑

[14] Негърски барабан. — Б.пр. ↑

[15] Здравейте. Казвам се Харисън Бийтъл (англ.). — Б.пр. ↑

[16] Не зная какво става с тези кораби. Лошо обслужват в наши дни. Момче! (англ.). — Б.пр. ↑

[17] Предполагам, че трябва да бъдем представени един на друг, според етикета. Жалко, че не се появихте на капитанската вечер миналата нощ (англ.). — Б.пр. ↑

[18] Държа под око (англ.). — Б.пр. ↑

[19] Марка цигари. — Б.пр. ↑

[20] Итън — университет в Англия за децата на висшите кръгове. — Б.пр. ↑

[21] Салон (англ.). — Б.пр. ↑

[22] Гората на Дийн. При Севърн (англ.). — Б.пр. ↑

[23] Били, ти си мръсно копеле (англ.). — Б.пр. ↑

[24] Благодаря за бакшиша (англ.). — Б.пр. ↑

- [25] Вид тропическо дърво. — Б.пр. ↑
- [26] Един от Антилските острови, холандска колония. — Б.пр. ↑
- [27] Градове в Холандия. — Б.пр. ↑
- [28] Разновидност на манговото дърво, която се среща в Индия.
— Б.пр. ↑
- [29] Видове океански риби. — Б.пр. ↑
- [30] Морските змии. Достатъчно. Змиорките. О, господи! (англ.).
— Б.пр. ↑
- [31] О, господи (англ.). — Б.пр. ↑
- [32] Така, моето момиче (англ.). — Б.пр. ↑
- [33] Сега побързай! Браво, моето момиче (англ.). — Б.пр. ↑
- [34] Келнер, барман в ресторант (фр.). — Б.пр. ↑
- [35] О, ти, жестоко момче (англ.). — Б.пр. ↑
- [36] О, какъв весел свят (англ.). — Б.пр. ↑
- [37] Затвори си мръсната уста! (англ.). — Б.пр. ↑
- [38] Наистина някои хора прекаляват (англ.). — Б.пр. ↑
- [39] Този щастлив полъх на нимфи и странни същества (англ.).
— Б.пр. ↑
- [40] Твоето име е Димсдейл (англ.). — Б.пр. ↑
- [41] Шампанско и портър, милорд (англ.). — Б.пр. ↑
- [42] Дявол да го вземе (англ.). — Б.пр. ↑
- [43] Скакалец (англ.). — Б.пр. ↑
- [44] Помниш ли Аламо? (англ.). — Б.пр. ↑
- [45] Как ще ги задържиш във фермата, след като са видели Пари-
и-иж... (англ.). — Б.пр. ↑
- [46] Мое малко тъжно момиче... (англ.). — Б.пр. ↑
- [47] Когато суматохата е свършила, когато битката е загубена и
спечелена (англ.). — Б.пр. ↑
- [48] Мръсни глупаци (англ.). — Б.пр. ↑
- [49] Красотата е непристойна и непристойността е красива
(англ.). — Б.пр. ↑
- [50] Готова ли си за това? (англ.). — Б.пр. ↑
- [51] Долен бизнес (англ.). — Б.пр. ↑
- [52] Говори, жено (англ.). — Б.пр. ↑
- [53] Влез (англ.). — Б.пр. ↑
- [54] Сигурен съм, че не иска да ви обиди (англ.). — Б.пр. ↑
- [55] Любовно писмо (фр.). — Б.пр. ↑

[56] „Тук, господине“, „Погледни насам, тате“, „Хайде, господине“, „Дай пени, тате“ (англ.). — Б.пр. ↑

[57] Погледни ме, тате! Дай някоя монета, господине! Моля! (англ.). — Б.пр. ↑

[58] Дай ми, о, татенце (англ.). — Б.пр. ↑

[59] Пасажи от известна фолклорна песен. — Б.пр. ↑

[60] Момиче (англ.). — Б.пр. ↑

[61] Нямаат никакви видими средства за преживяване (англ.). — Б.пр. ↑

[62] Да, да, много подозрително (англ.). — Б.пр. ↑

[63] То е въпрос на възпитание, Хари (англ.). — Б.пр. ↑

[64] Келнер, „Дом Перегрин“, всички тези привлекателни неща (англ.). — Б.пр. ↑

[65] Ти наистина си нахакан (англ.). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.